

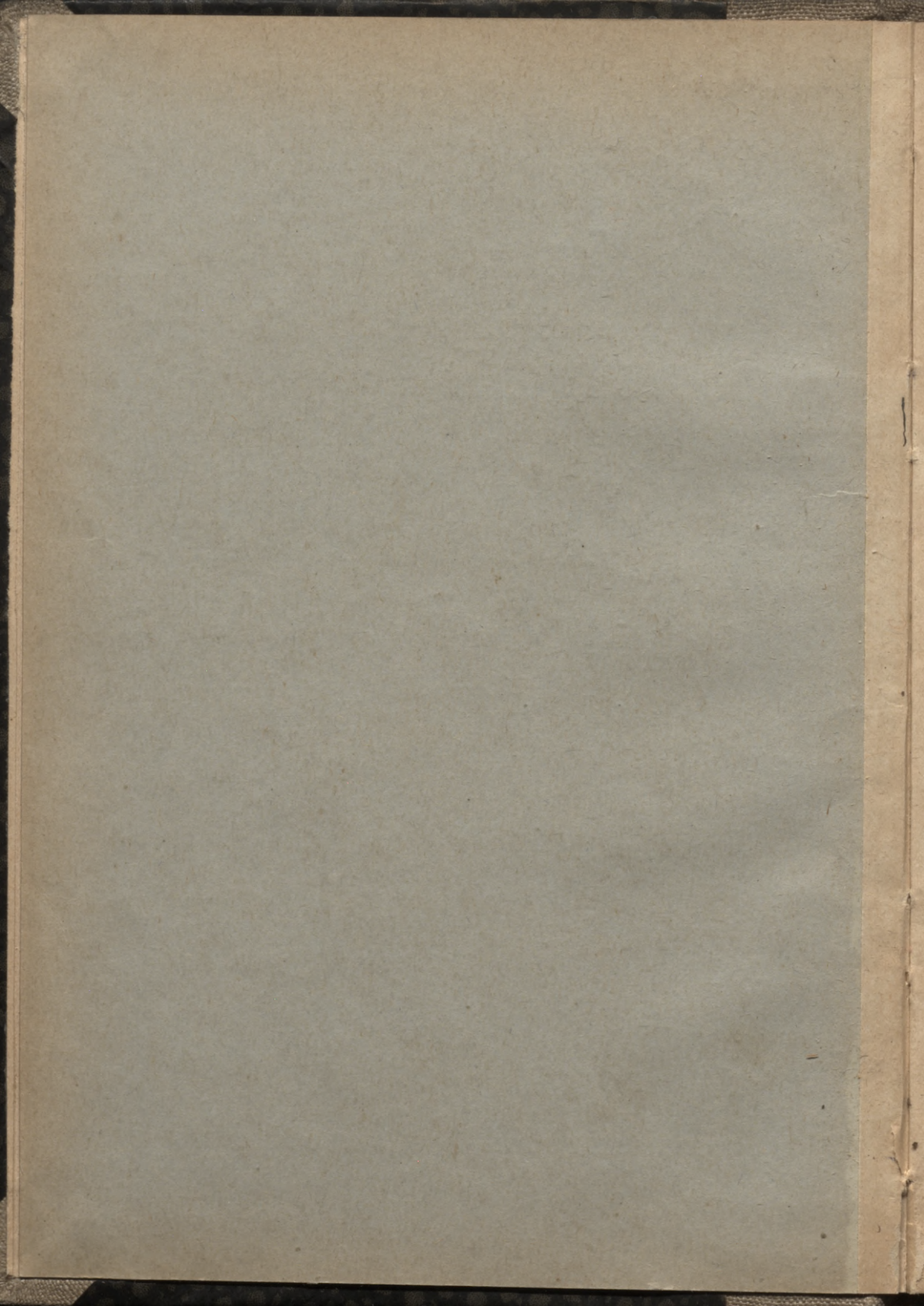

MOTO:

Tur, kur dzidros augstumos
Laistas zvaigžņu liesmas,
Tur ir ilgām tēvija,
Turp trauc mūsu dziesmas.

I. LATVJU VĪRU KORŪ BIEDRĪBAS
„DZIEDONIS“

X GADU DARBĪBAS
PĀRSKATS
1924.—1934.

L 7/677 4 7/677

I. Latvju vīru koru biedrības
„DZIEDONIS“

Pirmo desmit gadu
DARBĪBAS PĀRSKATS
1924.—1934.

Biedrības valdes uzdevumā sakopojis

ALFRĒDS KRŪMS,

b-bas sekretārs

paib-62
L. V. B.
Inv. ~~301211~~

0309061445

levadam.

No šī pārskata, kurā attēloti galvenos posmos „Dziedoņa” pirmie desmit gadi, mūsu dziesmu draugi varēs spriest gan par „Dziedoņa” baltām, gan nebaitām dienām, gan par viņa guvumiem, gan trūkumiem. Tāpat kā cilvēkam agrā jaunībā izveidojas raksturs, kas viņu vada turpmākā dzīvē, tā arī biedrības pirmie desmit gadi uzskatāmi par meklēšanas un veidošanās laikmetu. „Dziedonis” no savas pirmās dienas pieradis darbam un, jāliecina, daudz ir darījis. Mūzika, dziesma ir mūžīga un bezgalīga un „Dziedonim” vēl daudz jāstrādā, lai viņš varētu piepildīt savās ilgas pēc dzidriem augstumiem, kur laistas zvaigžņu liesmas.

Novēledams dziedoņiem nepagurt turpmākā darbā un neatslābt dziesmu garā, pateicos visiem mūsu dziesmu draugiem par līdzšinējo atbalstu un atļaujos lūgt neliegt to arī mums uz priekšu, jo tikai sadarbībā un atbalstīti no dziesmu mīļotājiem mēs celsim saulītē brašo latvju vīru dziesmu.

Beidzot izsaku pateicību šī pārskata sastādītājam, mūsu ilggadējam sekretāram A. Krūma kgm, kurš vākdams un kopodams datus, nav jāvis aiziet aizmirstībā „Dziedoņa” pirmās jaunības laikmetam.

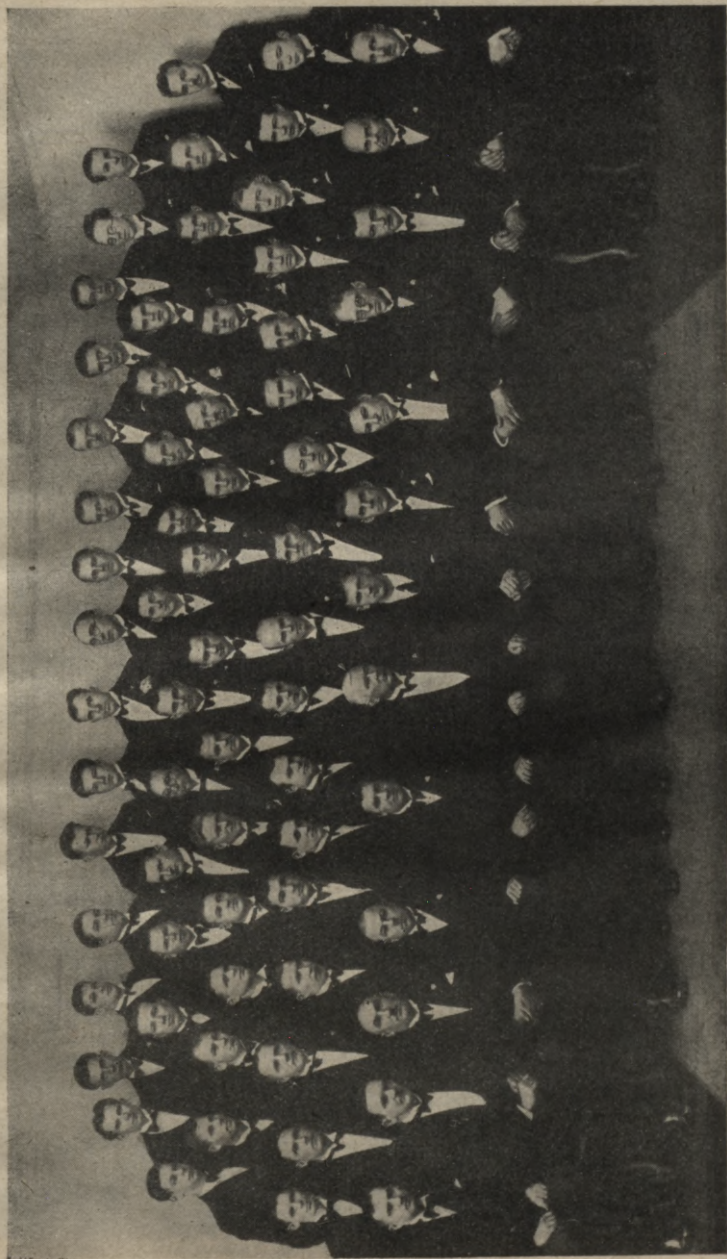
Edgars Zālīts

„Dziedoņa” Centrālās un Rīgas nod.
Valžu priekšsēdētājs

I. Latvju vīru koņu biedrības „Dziedonis”
dibinātāji.

1. rindā no kreisās: J. Līcis, J. Sierīņš, J. Plēsums, J. Grīslis, K. Jukna.
2. rindā: V. Artiņš, J. Mīkelsons, K. Grass, K. Toms, M. Platais, V. Augusts.
3. rindā: J. Priedavs, E. Zavičkijs, A. Muceniēks, H. Jirģensons.

„Dziedona“ Rigas koris 1934. g. Vidū dir. L. Vigners.

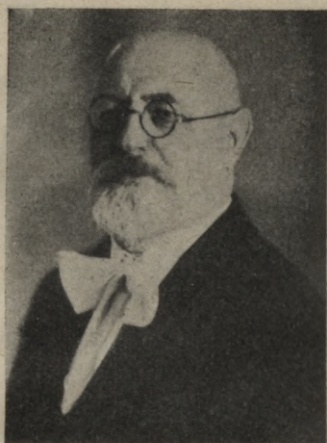

„Dziedoņa” Liepājas koris. Vidū dir. B. Kuņķis.

„Dziedoņa“ goda biedri.

Prof. J. Vitols.

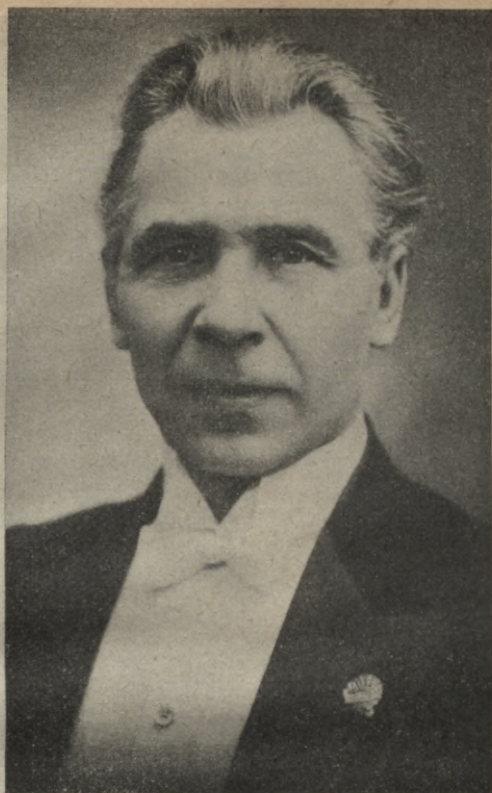
J. Sieriņš,
bijušais Rīgas korā diriģents no
1924.—30. augustam.

J. Līcis.

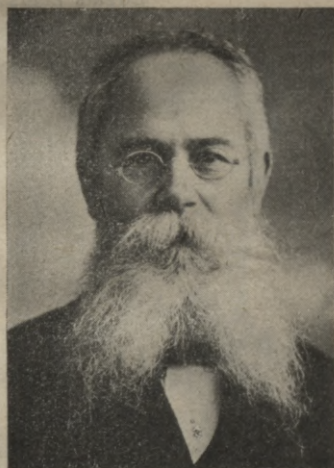
Leonīds Vigners,
Rīgas koŗa diriŗents no 1930. g. sept.

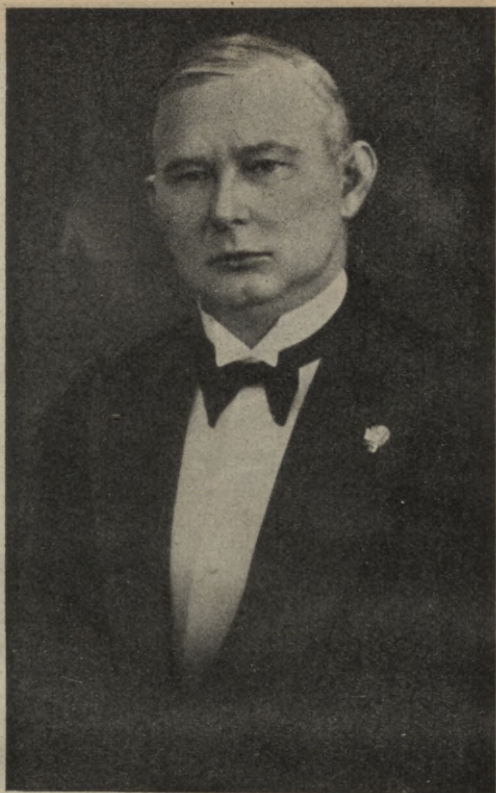
B. Kuņķis, Liepājas koŗa dir. no 1929. g. maija.

K. Tone, Liepājas koŗa dir. no 1928. g. febr. līdz 1928. g. sept.

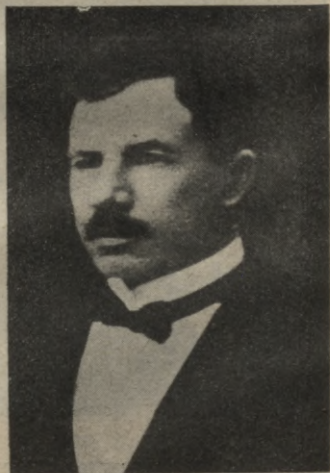
J. Eklaus, Liepājas koŗa dir. no 1928. g. sept. līdz 1929. g. maijam.

Centralās un Rīgas nodaļas valžu priekšsēdētājs
Edgars Zālītis no 1930. g. 13. aprīļa.

J. Plēsums, Rīgas nod. priekš. no
1924. g. līdz 1928. g. 22. febr. un
no 19. jul. 1928. līdz 10. apr. 1930.

Johans Kuncendorfs, Rīgas nod.
priekšnieks no 1928. g. 23. febr.
līdz 27. jūn. 1928. g.

Ž. Antmans,
Liepājas nod. valdes priekšsēdētājs no 1929. g.

K. Mūsiņš,
Liepājas nod. valdes pr. no 1928.—1929. g.

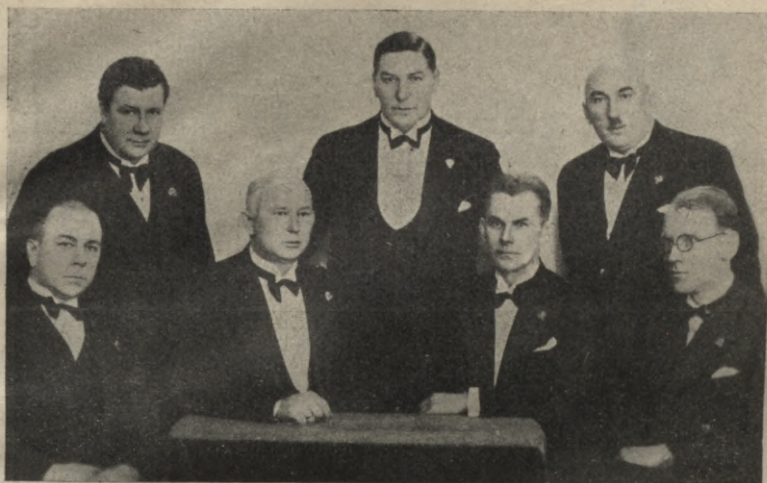
„Dziedoņa" Centralā valde
1934. gadā.

K. Doreds. E. Zālīts, priekšsēd. J. Licis, kasieris. A. Krūms, sekretars.
Ž. Antmans, pr. vietn. K. Grass.

Rīgas nod. valde 1934. g.

Sēd.: M. Mūsiņš, kasieris. E. Zālīts, priekšs. T. Krišjānis, priekšs. vietn. A. Krūms, sekretārs Stāv.: J. Līcis, biedrzinis-mantzinis. A. Vasmanis, sekr. palīgs. R. Riekstiņš, kasiera palīgs.

Liepājas nodaļas valde 1934. g.

Augšā: Žanis Strautnieks, priekšnieka palīgs. Žanis Antmanis, priekšnieks. Kārlis Tone, kasieris. Apakšā: Adolfs Šneiders, mantzinis. Aleksandrs Krebs, sekretārs. Alfrēds Jansons, sekr. palīgs. Andrējs Jaunsleinis, b-dru pārz.

„DZIEDOŅA“

Rīgas nodaļas dāmu komiteja 1934. g.

1. rindā no kreisās: M. Vechter, H. Streit, M. Ruments, pr.-ce., A. Līcis, A. Mūsiņš, E. Emsiņš. 2. rindā: E. Peilīts, M. Krūmiņš, O. Ezerkaln, A. Brikman, E. Vasmanis, J. Gremze, K. Grass, M. Grasman. 3. rindā: L. Čekuliņš, H. Sakne, O. Mochova, O. Bullis, A. Priedav, Z. Papēd. 4. rindā: O. Pīman, K. Līcis, P. Šmits, A. Sietnieks, E. Ezergail, O. Artiņš.

„Dziedoņa“ Rīgas nod. dāmu komit. valde
1934. gadā.

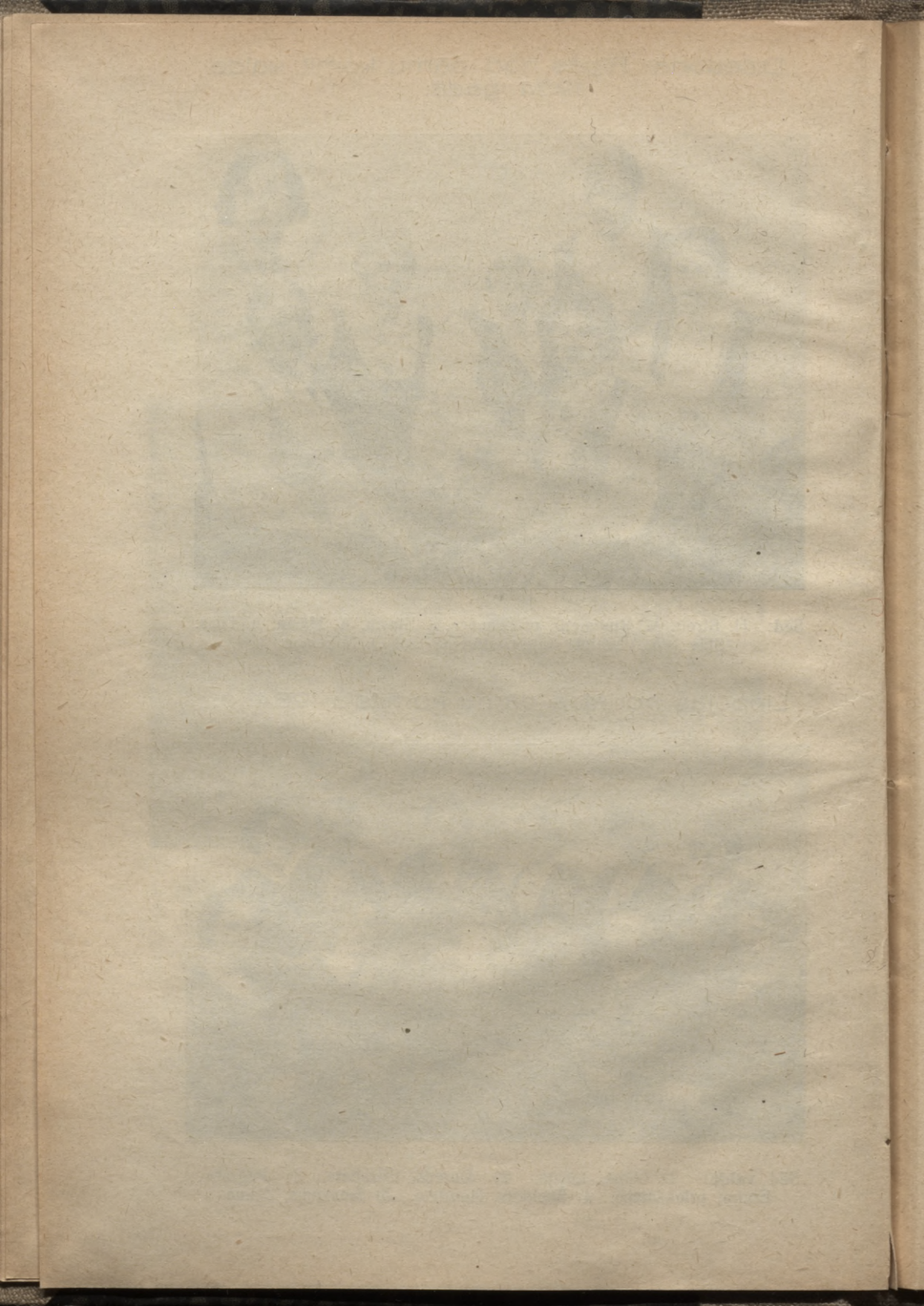

Sēd: H. Streit, M. Rumment, priekšniece. E. Emsin, A. Mūsin, A. Līcis.
Stāv: M. Vechter. Augša, stūri pa labi O. Miķelson.

Liepājas nodaļas dāmu komiteja 1934. g.

Sēd valde: 1) Oliņš, Lūcija. 2) Doreds, Elizabete. 3) Pagrabs,
Elvira, priekšniece. 4) Šneiders, Henriete. 5) Jaunzems, Zelma.

Desmit gadi pagājuši, kopš „Dziedonis“ uzsācis savu darbību. Varbūt citos apstākļos šis gadu skaits neizrādītos par tik vērā nemamu, lai pie tā apstātos, bet neaizmirsisim, kā mūsu vērtību pārvērtēšanas dienās, vistraujako ritmu laikmetā, kur šodien tas jau ir novecojies, ko pirms gada uzskatīja par nesasniedzamu, arī pavadītiem desmit gadiem jāpiešķir cita nozīme, nekā tanīs dienās, kad dzīve tecēja nesasprindzinātā tempā. Tāpēc arī «Dziedonis» šodien atļaujas uz mirkli apstāties, pārlasīt savu līdzšinējo gaitu atsevišķās lappusēs, lai kopā ar Jums, mūsu dārgie dziesmu draugi, varētu vērtēt to, kas padarīts, un gūtās atziņas censties izmantot savas turpmākās darbības veidošanai.

Lai viens otrs apstākļi «Dziedoņa» dzīvē būtu pilnīgāki izprotams, mēģināsim visā īsumā atminēties latvju dziedāšanas koŗu stāvokli tanīs gados, kad «Dziedonis», kā arī latvju vīru koŗi, uzsāka savu darbību. Tikai dažus gadus pirms «Dziedoņa» nodibināšanās latvju tauta bija beigusi ciest savas Golgātas sāpes; tautas spēcīgākā daļa vēl atradās zem pārdzīvoto kara šausmu iespaidiem, kas spilgti rēgojās katrā klusākā brīdī gara acu priekšā. Šinīs dienās, saprotams, katrs arī visu enerģiju vērsa uz sisto brūču dziedēšanu — materiālā posta novēršanu, un neatlikās daudz laika ziedot dziesmai. Ja apskatāmies tā laika dziedātāju koŗu skaitu un sastāvu, tad arī tas pilnīgi apstiprinājas — koŗu skaits neliels, vīru balsu tanīs ļoti maz, bet atsevišķu vīru koŗu nav gandrīz nemaz.

Piegriežoties atsevišķi latvju vīru koŗiem, kā jau teikts, Latvijas patstāvības pirmos gados tos mēs neredzam. Bet šo parādību ietekmējuši bez kara iespaidiem arī vēl citi apstākļi. Jau pēdējos gadu desmitos pirms pasaules kara kādreiz kuplais latvju vīru koŗu skaits pakāpeniski samazinājies un interese par vīru dziesmu atslābusi. Mazu raksturojumu toreizējam stāvoklim gūsim no šiem dažiem skaitļiem. Pirmos vispārējos dziesmu svētkos 1873. gadā kopkorī piedalījušies 791 vīru balss un tikai 212 sieviešu balsis; otros — kopkorī bijuši 34 jaukti un 31 vīru koris, bet jau trešos svētkos no kopējā dziedātāju skaita 2618 — vīru balsis bijušas tikai 799. Arī vīru koŗu kopskaits samērā neieņem vairs to vietu kā agrāk, jo no 111 koŗiem vīru koŗu bijis tikai 45. Pēdējā gadu desmitā pirms kara vīru koŗu skaits vēl vairāk sabrucis un tie, salīdzinot ar jauktiem koŗiem, ieņem maz ievērojamu vietu.

Grūti būtu šo vīru dziesmas cienītājiem sapīgo jautājumu izskaidrot, jo nevar teikt, ka vīru koŗi nebaudītu klausītāju simpatijas. Tāpat arī nevar vainu novelt uz repertuāru, bet cēloņi šai parādībai būs jāmeklē tautas psichē, varbūt dziedātāju prasībām nepiemērotā vīru koŗu uzbūvē un citos pa daļai neuztveramos apstākļos.

Šādi bija apstākļi, pirms radās doma nodibināt «Dziedoni», Pēdējos desmit gados latvju vīru koŗu dzīvē radusies mazliet lielāka rosība, bet joprojām to skaits ir ārkārtīgi niecīgs un nav nekādā samērā ar jaukto koŗu straujo attīstību. Ja paskatāmies pēdējās lielākās latvju dziesmas parādēs — 60. gadu atceres svētku programmās, tad vīru koŗu tur redzam pat nepilnu desmitu. Sakarā ar to vīru dziesma arī mūsu dziesmu svētku programmās pakāpeniski izzūd, kam gan nevajadzētu notikt.

Lai neviens to neuzskata kā pārmetumu. Bet šinī vietā nav iespējams pajet pilnīgi secen, neaizrādot uz dažiem apstākļiem, kuriem vīru koŗu atplaukšanā būtu neapšaubāma nozīme. Ieskatoties mūsu tuvāko kaimiņu koŗu dzīvē, redzam daudz tāda, par ko mēs pat sapņot nedrīkstam. Tur mēs atradīsim dziedāšanas biedrības — gigantus, koŗu biedru skaits jāskaita ar tūkstoti; pašķirstot biedru sarakstus, tanīs atradīsim lielāko daļu attiecīgās pilsētas intelligences, bet par viņu budžetiem nemaz nerunāsim. Un šādas ainas varam redzēt ne tikai pāri robežai, bet arī tepat mūsu sētā, bet tikai ne pie latvjiem. Mūsu vīru koŗu eksistence dažreiz ir atkarīga no neiespējas savākt dažus simts latus savu visnepieciešamāko izdevumu segšanai, jo šos jautājumus ar dziedātāju karstām sirdīm un brīnišķi plašu dziesmu repertuāru nevar atrisināt.

Nav spīdošs latvju vīru koŗu pašreizējais stāvoklis, bet «Dziedonis» uzsāk savas darbības otro gadu desmitu ar dziļu pārliecību, ka līdzšinējie apstākļi bijuši tikai liels pārpratums, kas nododams aizmirstībai. Mēs esam pārliecināti, ka latvju tauta ir arī vēl tagad tā pati dziedātāju tauta, kādu nosaukumu tā sen jau ieguvusi. Tāpēc arī katrs latvis, lai tas arī būtu, kas būdams, nevar aizmirst šo cēlāko senču mantojumu un nav to arī aizmirsis. Bet ja aiz mūsu tautas iedzimtās noslēgtības līdz šim šīs skaistākās savas īpašības esam glabājuši tikai priekš sevis savu siržu dziļākās slēptuvēs, tad turpmāk ļausim, lai mūsu dziesma skan ne tikai mums pašiem, bet pulcēsimies vienkopus, piedalīsimies katrs tādā veidā, kā tas vislabāk iespējams — vieni ar balsi, otri ar skaņu rakstiem, trešie ar labu padomu un kopējiem spēkiem celsim mūsu diženo vīru dziesmu saulītē. «Dziedonis» dziļi tic ka tam jānotiek, un ka jau nākošos mūsu dziesmu svētkos no tūkstošiem vīru balsu atskanēs visus aizraujoša himna atdzimušai latvju vīru dziesmai.

Tagad pakavēsimies atmiņās pie «Dziedoņa» sākuma laikiem:

1923. gada rudenī nodibinājās dziesmu mīlotāju pulciņš Hermana Gaiļa vadībā un sāka skandināt aizmirsto latvju vīru dziesmu. Pulciņā, kas toreiz sastāvēja no apm. 10 personām, bija samērā labas balsis, un tas varēja jau uzstāties atklātībā ar savām dziesmām, kuplinot citu organizāciju sarīkojumus. Bet pulciņam nebija lemts ilgi darboties zem sava pirmā vadoņa, jo ilgstošā slimība noveda viņu jau tā paša gada decembra mēnesī kapā.

Slimības gultā būdams, H. Gailis bija jau norādījis uz savu pēcnācēju — J. Sieriņu, kamdēļ pulciņš griezās pie tā ar lūgumu uzņemties diriģenta pienākumus, kam arī Sieriņš piekrita, jo arī viņš bija lolojis domu par vīru koŗa dibināšanu.

Apspriežot saimnieciskas dabas jautājumus, kā nošu iegādāšanu, telpām u. t. t., pulciņš nonācis strupceļā — kur rast visam tam līdzekļus. Atlikusi vienīgā izeja — dibināt vīru koŗa biedrību. Protams, no nekā ko radīt prasa daudz pūļu un enerģijas, un mazam pulciņam līdz ar jauno diriģentu ne vienu vien reizi bija jāsapulcējas kopā, lai izstrādātu statūtus. Daudz bijis priekšlikumu biedrības nosaukumam, kurus būtu lieki šeit minēt, bet galu galā tomēr vienojušies par «Pirmo latvju vīru koŗa biedrību «DZIEDONIS». Jaunizstrādātie biedrības statūti iesniegti Rīgas apgabaltiesai 1923. g. novembrī un apstiprināti 1924. g. 23. janv.

Pirmā biedru pilnā sapulce notiek 1924. g. 6. febr. Sapulcē piedalās: 1) K. Toms, 2) A. Mucenieks, 3) K. Jukna, 4) H. Jirgensons, 5) E. Zavickijs, 6) V. Augusts, 7) M. Platais, 8) V. Artiņš, 9) J. Sieriņš, 10) J. Plēsums, 11) J. Grīslis, 12) J. Līcis un 13) J. Miķelsons, kuri ir arī biedrības dibinātāji.

No augšminētiem dibinātājiem līdz šai dienai biedrībā sastāv un dzied kori: Platais, Artiņš, Mucenieks, Miķelsons, Līcis un K. Jukna (Liepājas nod.), un bez tam J. Sieriņš kā goda biedrs.

Pirmā biedru pilnā sapulcē ievēl statūtus parēdzētās komisijas un valdi, kā arī noteic biedru naudas aktīviem un pasīviem biedriem. Pirmā sapulcē ievēlētā valde amatus sadalījusi sekoši: biedrības priekšnieks J. Plēsums, viņa vietnieks J. Sieriņš, kasieris J. Grīslis, biedrzinis-mantzinis J. Līcis un sekretārs J. Miķelsons. Tad pat izstrādā instrukciju valdes locekļiem, kurās pirmā pantā valdes locekļi apsolās strādāt labā saskaņā un visiem spēkiem biedrības labā, izlietojot visu savu enerģiju un saprašānu šai darbā. Vienojas arī par moto:

Tur, kur dzidros augstumos

Laistās zvaigžņu liesmas,

Tur ir ilgām tēvija,

Turp trauc mūsu dziesmas.

Teksts ņemts no Fr. Plostnieka dzejoļa, bet mūziku komponējis J. Sieriņš. Šo moto arī nākošā biedru pilnā sapulcē vienbalsīgi pieņem.

Dalībnieku skaitam korī pieaugot, rodas vajadzība pēc noteikumiem korim, kā piem. par mēģinājumu apmeklēšanas kārtību, savstarpējām attiecībām u. t. t.; tiek izstrādāti noteikumi ar virsrakstu «Instrukcija korim», kur pirmā vietā pastripota disciplīna un biedrības mērķis — veicināt vīru koru dziedāšanu un mūzikas attīstīšanos biedru starpā. Ikviens jaunuzņemts korā dalībnieks instrukciju paraksta un apsolās to arī pildīt.

Instrukciju vēlākos gados vairakkārt papildina, atkarībā no tā, kā to prasa biedrības dzīves izveidošanās.

Līdz 6. martam biedrības dzīvē viss vairāk koncentrējies ap tās uzbūves darbu, izņemot 1. martu, kad «Dziedonis» pirmo reiz iziet zem sava nosaukuma atklātībā, kuplinot Latvijas jaunatnes sav. Pārdaugavas apvienoto organizāciju sarīkojumu ar 5 dziesmām. 6. martā valde lemj par pirmā atklātā koncerta rīkošanu, kam jānotiek 1924. g. 27. aprīlī Valsts tehnikuma zālē, Valdemāra ielā.

Pirmā koncertā dziedātas sekošas dziesmas:

Valsts himna.

- 1) Kas tie tādi spēka vīri — A. Kalniņa.
- 2) Dievzemīte — J. Vītola.
- 3) Labu nakti — J. Vītola.
- 4) Ilgošanās — A. Jurjāna.
- 5) Kapsētas klusums — E. Dārziņa.
- 6) Vakars — K. Kažociņa.
- 7) Zeltotais prieks — J. Sieriņa.
- 8) Tēvijai (ar barit. solo) — J. Straumes.
- 9) Skaisti, skaisti meitas dzieda — J. Cimzes.
- 10) Kur tu iesi, jaunspuisīti — J. Cimzes.
- 11) Tumša, tumša tā eglīte — D. Cimzes.
- 12) Grūti pūta līgaviņa — A. Jurjāna.
- 13) Kas tev žēl (leišu tautas dziesma) — P. Jurjāna.
- 14) Smuidra priede siliņai — P. Jurjāna.

Par šo pirmo koncertu vietējos laikrakstos ievietotas vairākas recenzijas, starp citu «Jaunākās Ziņas» šāda:

«Vīru korā biedrības «DZIEDONIS» atklāšanas koncerts notika vakar. Koru dziedāšanā, salīdzinot ar pirmskara laikiem, vēl vienmēr vērojams zināms pagurums. Gan dibinās jauni kori, bet viņu skaits vēl arvien nesaņiedz agrāko laiku apmērus. It īpaši tas attiecināms uz

vīru koriem, kuŗu skaits ir ļoti niecīgs. Līdz šim vienīgi «Pērkoņa koris» bij vienīgais, kas attīstījis rosīgāku darbību. Vīru koŗa «DZIEDONIS» nodibināšanās tāpēc jo silti apsveicama. Viņa atklāšanas koncerts rādīja, ka jaunā organizācija strādājusi rūpīgi. Diezgan plašā programmā, kuŗā atrodamas pagrūti izpildāmas plašāka apmēra dziesmas, liecināja, ka jaundibinātais koris nav taupījis pūlīņus, lai savu uzdevumu pienācīgi veiktu. Atskanēja arī tādas dziesmas, kuŗas tikai retumis dzirdētas, un dažas pat pirmo reizi. Vīru koŗu trūkuma dēļ viena daļa koŗu literātūra pārāk maz izskanējusi. Cerēsim, ka «DZIEDONIS» palīdzēs šo robu aizpildīt. Jādōmā, ka jaunā koŗa dziedātāju skaits ar laiku pieņemsies plašumā. Korī šoreiz bij ap 25 dziedātāju, kuŗi uzrādīja diezgan labu balsu materiālu. Ja arī vēl neizdevās panākt skaidrāku noskaņojumu un tīrāku intonāciju, tad, pieliekot nepieciešamos pūlīņus, nākotnē trūkumus izdosies novērst. Nenogurstošs darbs vaiņagos «DZIEDOŅA» turpmāko attīstības gaitu. A. Kalniņa, J. Vītola, A. Jūrjāna un c. dziesmas uzrādīja iedziļināšanos un, visumā ņemot, diezgan labu atskaņojumu. Ugunīm apdziestot, koris tumsā dziedāja no galvas. Cik vērojams, tad jaunais diriģents savos mūzikālos nodomos ar kori atradis saprašanos. Novēlam jaundibinātam korim rosīgu darba gaitu.

Ernests Brusubārda».

Par jauno biedrību rodas lielāka interese un pieteicas arī jauni dziedātāji.

10. maijā biedrība rīko pirmo biedru vakaru, kuŗā programmu, kā vokālo, tā instrumentālo izpilda paši dziedoņi.

Pēc neilga laika jau sāk pienākt uzaicinājumi no organizācijām kuplināt viņu sarīkojumus. Pamazām jau sāk rasties arī biedri veicinātāji. Notiek kopīgi izbraukumi, biedru vakari u. t. t. Redzams, ka ap jauno organizāciju nogrupējas ļaudis, kuŗi jūtas kā viena saime, ar kopējiem mērķiem, intresēm un lielu mīlestību uz dziesmu. Pamazām rodas viena otra tradīcija, kas viss saista ciešākām saitēm mazo dziesmu draudzti. Dziedoņiem darbs liekas interesants, pievilcīgs un tie ļoti labprāt ziedo divus vakarus nedēļā, lai pēc saviem dažādiem dienas darbiem pulcētos uz saskanīgu dziedāšanu.

Līdzīgi radniecīgām organizācijām, «DZIEDONIS» iegādā krūšu nozīmes. Nozīmes metu iegūst no māksl. Berca, kas to izstrādājis VI. Vispārējiem dziesmusvētkiem un apbalvots ar otro godalgu.

Nākošie gadi «Dziedonim» norit nepārtrauktā darbā, veidojot un izkopjot sabiedrisko dzīvi.

Sakarā ar prof. J. Vītola 40 g. darbības jubileju, kuŗa tiek svinēta Nacionālā operā, daudzām organizācijām piedaloties, «Dziedoņa» ārkārtējā biedru pilnā sapulcē 1926. g. 9. dec. ievēl prof. J. Vītolu par nopelniem latvju mūzikas laukā vispār, kā arī par intresi uz «Dziedoni», kādu tas izrādījis, arvien sekodams «Dziedoņa» koncertiem un sekmēm, kā arī neliedzot vērtus padomus, — par savu pirmo goda biedri, pasniedzot adresi un biedrības nozīmi.

1927. g. Liepājā rodas interesentu pulciņš, kuŗa priekšgalā ir Rīgas nod. valdes locekļa Mūsiņa brālis, ap sevi pulcinādams 10—15 vīru dziesmu mīlotājus. Vēlāk, pieaugot skaitliskā ziņā, liepājnieki nolemj dibināt vīru kori un pievienoties «Dziedonim».

Tagad rodas vajadzība pēc zināmiem noteikumiem un aizrādījumiem par jaunā «Dziedoņa» pienākumiem pret biedrību, kamdēļ ārkārtēja pilna biedru sapulce, piedaloties liepājnieku pārstāvjiem, izstrādā un pieņem instrukciju ar nosaukumu: «Pirmā latvju v. k. b-bas «Dziedonis» instrukcija provinces korim». Instrukcija bija paredzēta, starp citu, darbības saskaņošanai dziesmu iestudēšanā, paredzot kopkoncertus u. t. t.

Lai Liepājas nodaļai būtu lielāka brīvība, kā arī lai viņa pati varētu kārtot savas iekšējās lietas, biedru sapulce Rīgā papildina biedrības statūtu attiecīgu pantu, ar ko biedrībai piešķirta tiesība dibināt nodaļas uz pilnas sapulces apstiprinātu instrukciju pamata. — Šo papildinājumu statūtos Rīgas apgabaltiesa apstiprina, un Liepājas nodaļa reģistrēta 1928. g. 16. februārī. Pirmais atklāšanas koncerts notiek 28. IV. 28. g. Liepājas pilsētas teātrī, publikas pārpildītā zālē.

Liepājas nodaļa bija jau tiktāl nobriedusi un izveidojusies, ka Rīgas koris 1928. g. Vasaras svētkos izbrauc uz Liepāju un koncertē Kūrmājā kopā ar liepājniekiem. Liepāja krietni tālu no Rīgas, un tadēļ satikšanās iznāk abiem «Dziedonim» parētāka, bet to tiesu jo sirsnīgāka. Jau apziņa vien, ka kaut kur atrodas tāds pat dziesmu mīlotāju pulciņš ar tiem pašiem mērķiem, dziedātājus uzmundrina un ierosina uz turpmāku darbību.

Liepājas «DZIEDONIS» neatlaidīgi un enerģiski ķerdamies pie dziesmu iestudēšanas, turpina kuŗa iekšējās dzīves veidošanu un nostiprināšanu.

Pēc šiem samērā īsiem darbības gadiem «Dziedoni», ieskaitot Liepājas kori, 1928. gadā ir kopskaitā jau 243 biedri, no kuŗiem 97 aktīvie biedri-koristi, divi diriģenti un 1 goda biedrs. Ja dziedonim nebūtu dziesma tik mīļa, diezin vai būtu bijis pacietības darīt to darbu, kuŗu neviens neuzskata par pienākumu, bet gan kā pašu par sevi saprotamu lietu.

1930. gada 13. aprīļa biedru pilnai sapulcei jākonstatē, ka biedrības dzīve izveidojusies tik plaša, sevišķi sakarā ar Liepājas koŗa raŗanos, ka līdzŗinējie statūti, kā arī pastāvoŗās instrukcijas ir par ŗaurām turpmāķai darbīķai, kādēļ statūtos jāizdara lielāķi grozīķumi un papildināķumi. Sapulce arī nolemķ statūtus steidzamības kārtā grozīķt un papildināķt, lai biedrības nodaļām uz statūtu pamata tiktu dotas plaŗāķas tiesības un lai nodaļu darbība ar centra kori saistītos vairāķ tikai ideķiskā kopŗķaņojumā.

Pilna sapulce ievēļ redakcijas komisiju no abiem koriem, kuŗas uzdevums izŗrādāķ statūtu grozīķumu projektu.

ŗinī sapulcē nolēma arī izŗrādāķ «Kārtības rulli» biedrības iekŗēķās dzīves un biedru savstarpēķo attiecību regulēŗanai, kādam uzdevumam arī ievēļ attiecīķu redakcijas komisiju.

1931. g. janvāri Rīķas apģabaltiesa paziņo, ka ar viņas 20. janv. lēmumu pāŗreģistrēta «Pirmā latvju vīru koŗa biedrība «DZIEDONIS» par «Pirmo latvju vīru koŗu biedrību «DZIEDONIS», kā arī reģistrēti biedru pilnā sapulcē 1930. g. 19. okt. pieņemtie statūtu grozīķumi.

ŗie grozīķumi biedrības statūtos ir lielāķie no visiem līdzŗinēķiem. Tādi bija nepiecieŗami biedrības darbības paplaŗināŗšanai. Nav te vieta uzskaitīķ visus papildināķumus un grozīķumus, kādi statūtos izdarīķi, bet minēsim tikai daŗus. —

Vispirms — visas biedrības nodaļas paliek uz jauno statūtu pamata tiesībās līdzīķas, kuŗu darbību statūtu robeŗās pāŗrauga pilnvarnieķu sapulce un centrālā valde kā augstāķie biedrības pāŗvaldes organi, kuŗos ieiet pāŗstāvjī no visām nodaļām. Pilnvarnieķu sapulces uzdevums izlemt principiālus jautāķumus, saistoŗus visām nodaļām. Nodaļas uz grozīķto statūtu pamata darbojas pilnīķi autonomi un ir paŗas savas iekŗēķās un ārēķās dzīves kārtotāķas.

Grozīķtie statūti pieŗķīķ lielāķas tiesības arī pāŗēķiem biedriem, kuŗi kori nedzied, jo tos tagad var ievēļēt visos biedrības pāŗvaldes amatos, līdzīķi koŗa dalībnieķiem. Protams, pēdēķiem statūtos paredzēts zināms vietu skaits pāŗvaldes organos.

Visas ŗis pāŗgrozības vēļ vairāķ veicināķuŗas aktīvitāķi biedrībā.

1930. gada augusta mēnesī personīķu apstāķļu dēļ no «Dziedoņa» diriģenta pienāķumiem atteicās biedrības pirmais un nopelniem bagātais diriģents J. Sierīņŗ.

Nav vieģls uzdevums divus, pat trīs vakarus nedēļā neiztrūkŗoŗi ziedot biedrības darbām un turklāt gandrīz bez kādas atlīdzības. ŗķirstot biedrības archīvu, jāķonstatē, ka reŗa kāda valdes sēde, pilna sapulce vai cita biedru saņāķsme, kur Sierīņŗ nebūtu nāķis ar kādu priekŗlikumu vai ie-

rosinājumu, kas sekmē dziedoņu vienības garu, mīlestību uz dziesmu, disciplīnu u. t. t. J. Sieriņam ne tikai lieli nopelni «Dziedoņa» mūzikālā vadībā, bet vēl jo vairāk biedrības dzīves izveidošanā. Par to lai Sieriņam nedalīta «Dziedoņa» pateicībā, kā arī par tām daudzām dziesmām, kuŗas Sieriņš gan komponējis, gan harmonizējis «Dziedonim». Par nopelniem biedrības labā J. Sieriņš 1930. gadā 13. aprīlī ievēlēts par goda biedri.

Meklējumos pēc jauna diriģenta «Dziedonis» uz dažu mūzikas autoritātu aizrādījumiem apstājās pie Leonīda Vignera, nelaika Ernesta Vignera dēla. L. Vigners ar 1930. gada 26. septembri pārņēma «Dziedoņa» mūzikālo vadību savās rokās un turpina to vēl šodien.

Diriģents-komponists Leonīds Vigners dzimis 1906. gada 10. novembrī Maskavā, kur arī izkopj līdz augstākai pakāpei savu mūzikālo dzirdi pēc tēva speciālās dzirdes attīstīšanas metodes. Vigneru Ernesta metode deva dēlam L. Vigneram iespēju jau no mazotnes iejusties mūzikā kā savā mātes valodā. Jau 6 gadu vecumā tas stājas publikas priekšā kā vesela ansambļa diriģents (koris, vijole, klavieres). Kādā no Vigneru Ernesta rīkotiem audzēkņu koncertiem Maskavas konservātorijas lielajā zālē 8 gadu vecumā diriģē lielāku ansambli, kuŗā piedalījās koris, solisti un Maskavas Lielā teātra simfoniskais orķestris.

Pārbraucis Latvijā 1921. g., iestājas Latv. konservātorijā, kur mācās kompozīcijas teoriju pie prof. J. Vītola, ērģeles pie prof. P. Jožuusa un diriģēšanu pie Emīļa Kupera un G. Šneefogta. L. Vigners beidz ērģeļu klasi 1928. g., kompozīciju 1929. g. un diriģēšanas klasi 1930. gadā kā laureāts. Konservātorija piespriež stipendiju un komandējumu uz ārzemēm. Mūzikālo izglītību pabeidzis, L. Vigners darbojas kā simfonisko orķestru diriģents. Komponējis vairākus darbus klavierēm, orķestriem, solo un kuŗa dziesmas. Pēdējā laikā nodevies vairāk solo dziesmu komponēšanai. Bez tam daudz mūzikas komponējis balletam.

No visa augstāk minētā varam spriest, ka biedrības vadoņi savos meklējumos pēc diriģenta nav vīlušies, jo «Dziedonis» patiešām atrodas mūzikālā ziņā ļoti augsti vērtējamās rokās. Par to liecina daudzkārtīgas atsauksmes gan vietējā, gan ārzemju presē.

1932. g. 8. maijā pilnvarnieku sapulcē pieņem instrukciju dāmu komitejai. Pēc šādas instrukcijas jau sen bija vajadzība, jo biedrības dzīvei izveidojoties, kā arī pieaugot dāmu komitejas dalībnieču skaitam, šim institūtam izrādījās nepieciešams savs pārvaldes organs, kuŗš gan darbotos tikai biedrības iekšējās gaitās.

1932. g. janvārī Rīgas nodaļa saņem «Tallinnas Meestelaulu Selts» priekšlikumu sarīkot Tallinnā koncertu. Priekšlikumu valde pieņem un nolemj koncertēt Tallinnā 24. aprīlī.

Par šo koncertu būs lasāms pārskatā citā vietā. Tā paša gada beigās valde saņem paziņojumu, ka «Tallinna Meestelaulu Selts» grib koncertēt Rīgā 1933. g. janvāra beigās un lūdz nokārtot visus iepriekšējos darbus sakarā ar šo koncertu.

Rīgas nodaļai jāgatavojas arī uz Liepājas nodaļas 5-gadu atceres svētkiem 1933. g. 18. martā. Decembra otrā puse 1932. g. un viss janvāra mēnesis 1933. g., biedrībai, sevišķi valdei, pagāja ārkārtīgi drudžainā darbā, jo uzņemt 110 cilvēku lielu vīru kori no kaimiņu zemes, bez mazākās prakses šādās lietās, prasīja daudz pūļu un raizes. Kā «Dziedoņa» viesošanās Tallinnā, tā arī Tallinnas «Meestelaulu Selts» pretvīzīte Rīgā vēl jo vairāk stiprina «Dziedoņa» vienības garu un draudzības jūtas ne tikai savā starpā, bet arī ar mums radnieciskiem vīru korjiem un dod cerību arī turpmāk mest skatus pāri Latvijas robežai.

1933. g. 10. maija sēdē pilnvarnieku sapulce pieņem — «Iekšējo reglamentu» līdz ar ko atceltas visas līdz šim izdotās instrukcijas biedrības iekšējās dzīves veidošanai, izņemot «Instrukciju dāmu komitejai», kuŗa paliek negrozīta. «Iekšējais reglaments» iespiests maza formāta brošūrīnā un līdz ar statūtiem tiek izsniegts ikvienam jaunuzņemtam dziedonim.

I. Latvju vispārējo dziesmusvētku 60 gadu atceres dienās, 1933. gada vasarā, Rīgā viesojās somu vīru koris «Laulajat» no Tampere, kuŗu uzņem «Dziedonis». Kopīgās gaitās un omulībā nemanot paiet 3 dienas, un «Dziedonis» atkal ir sev iemantojis sirsniņus dziesmu draugus aiz robežas.

Pēc daudzām apspriedēm, kuŗas vilkušās vairākus gadus, pilnvarnieku sapulce beidzot 1933. gada 15. decembra sēdē galīgi pieņem biedrības karoga projektu. Karogu izgatavot nodod L. Hāgenbeka firmai Rīgā, pēc Mākslas akadēmijas audzēkņa Saulespurna meta. Līdzekļi karogam gūti no 10% atskaitījumiem no izrīkojumu skaidrā atlikuma, pie kam lielāko daļu savākusi mūsu enerģiskā dāmu komiteja savos izrīkojumos.

Ar šīm isām ziņām varētu raksturot galvenos posmus «Dziedoņa» pagājušā darbībā.

Apskatot biedrības atsevišķu sekciju darbību, pirmā vietā jāmin Rīgas «Dziedoņa» Dāmu komiteja.

Pēc biedrības nodibināšanās starp citu radās vajadzība arī pēc savstarpējām sanāksmēm, biedru vakariem. Šādos vakaros parasti tiek klāts kopējs tējas galds, kamdēļ valde nākusi pie pārliecības, ka nepieciešama dāmu komiteja. Sa-

aicinātās biedrības dāmas izraudzīja sev pārvaldes organus. Pirmā dāmu komiteja 1924. g. 12. novembrī par priekšnieci ievēl Lindes kdzi, locekļiem: Miķelsona un Līcis kdzes, Polis un Papēdis jkdzes. Šīm dāmām nu bija jārūpējas par visu nepieciešamo biedru vakaros; vajadzības gadījumā pieaicinot sev palīgus no pārējām dāmām un dziedoņiem.

II Dāmu komiteju ievēl 1926. g. 24. janvārī ar Elizabeti Sierinš kdzi kā priekšnieci un Alīdu Riekstiņš kdzi kā vietnieci.

Sākumā dāmu komitejas darbība galvenokārt izpaudās biedru vakaru noorganizēšanā, gatavojot atspirdzinājumus, rūpējoties par mājīgumu un viesmīlību šādos vakaros. Un līdz ko šāds uzdevums bija veikts, dāmu komiteja pārtrauca savu darbību līdz nākamaj vajadzībai. Sakarā ar biedrības darbības paplašināšanos, radās jau zināmas tradīcijas, radās vajadzība pēc pastāvīgas dāmu komitejas, kuŗa darbotos nepārtraukti. Šādu komiteju ievēl 1929. g. 2. oktobrī kuŗas priekšniece Mariana Rumments kdze, vietn. A. Līcis kdze, A. Mūsiņš kdze, kasiere A. Sietnieks kdze un pēd. vietn. Prīmanis jkdze.

Saskaņā ar pilnvarnieku sapulcē 1932. g. pieņemto jauno «Instrukciju dāmu komitejai», tās valde sastāv no 7 personām.

1932. g. 10. oktobra dāmu komitejas pilna sapulce ievēl par priekšnieci M. Rumments kdzi, vietn. A. Līcis kdzi, kasiere H. Streits jkdzi, vietn. P. Miķelsons kdzi, sek. A. Mūsiņš kdzi, vietn. E. Emsiņš kdzi un mantzini M. Vechters kdzi, un dāmu komiteja sāk savu darbību uz jauniem autonomiem pamatiem instrukcijas robežās.

Godam jāmin mūsu dāmu komitejas darbs, kuŗa, rīkodama biedru vakarus, pratusi uzņemt līdz 400 viesu ne tikai ar tēju, kūkām vai mielastiem vien, bet pat ar zosu cepešiem un citānu vajadzīgām piedevām, aplidodamas viesus gan ar baloniem, krāsainām cepurītēm un saldiem dzērieniem un mīļi uzsmaidīdams pie bagātīgā, pašražotā loterijas galda.

Par to lai dāmu komitejai un viņas priekšniecei M. Rumments kundzei sirsnīgs «Dziedoņa» paldies, vēl vairāk par tiem Ls 2056.80, kuŗus dāmu komiteja laikā no 1929. g. oktobra paspējusi atlicināt no saviem izrīkojumiem un nodot biedrības valdei, tādā kārtā atbalstīdama ne tikai karoga fondu, bet arī izvezdama no krīzes biedrības finanču ministri.

Biedrības finansiālais stāvoklis gan nevar uzrādīt sevišķus sasniegumus; biedriem, atsevišķos gadījumos, kad biedrības finanču ministrs aiz līdzekļu trūkuma atteicas pildīt savus

pienākumus, bija jāķeras pie «Dziedoņa» tā saucamās «subskripcijas listes» un godam jāsaprot, ka «Dziedoņi līdz šim vienmēr šādos gadījumos saziņojuši vajadzīgās summas.

Rīgas nodaļas kase 10 gadu laikā

ieņēmumi	Ls 28.187.27
izdevumi	„ 28.093.05

Atlikums uz 1934. g. 1. janv. Ls 94.22, kam jāpieskaita ap Ls 800.— noguldījumu bankā uz tekoša rēķina no karoga fonda summām.

Liepājas nodaļa

ieņēmumi	Ls 9176.—
izdevumi	„ 8647.—

Atlikums . . . . . Ls 529.—

Redzams, ka «Dziedonis» jau no savas dzimšanas pats pelnījis sev uzturu un mācīties kļūt patstāvīgs, jo klauvējumi pie Kultūras fonda bijuši veltīti. Nav arī «Dziedonim» dižu radu rakstu un materiālā ziņā stipras aizmugures, bet gan caur neatlaidīgu darbu «Dziedonis» guvis plašāku masu piekrišanu, kurās jo kuplā skaitā apmeklēdamas biedrības koncertus un sarīkojumus, līdzējušas tuvoties biedrības spraustiem mērķiem.

Pašlaik biedrībā skaitās:

3 goda biedri,
170 biedri korā dalībnieki, no tiem 81 Liepājas nodaļā,
138 biedri akt. atbalstītāji, no tiem 22 Liepājas nodaļā,

Kopā: 308 biedri.

Ar biedriem nedziedātājiem «Dziedonis» vienmēr centies uzturēt vissirsnīgākās attiecības, sarīkojot kopējas ekskursijas, biedru vakaru, kur visi var justies kā viena nama tēva aicināti viesi un pavadīt laiku kopīgās dziesmās un omulībā.

10 gadu laikā noturētas:

6 pilnvarnieku sapulces (skaitot no 1931. g.),
11 centrālās valdes sēdes (skaitot no 1931. g.),
28 Rīgas nodaļas pilnas biedru sapulces,
11 Liepājas nod. pilnas biedru sapulces (sk. no 1928. g.),
196 Rīgas nodaļas valdes sēdes,
109 Liepājas nod. valdes sēdes (skaitot no 1928. g.).

Šeit jāpiezīmē, ka 1931. agdā nodibinājās «Dziedoņa» Gramzdas-Aizviķu nodaļa, bet šī nodaļa aiz attiecīga diriģenta trūkuma nav uzsākusi aktīvu darbību.

Rīgas «Dziedonis» 10 gadu laikā sarīkojis:

	1924.	1925.	1926.	1927.	1928.	1929.	1930.	1931.	1932.	1933.	Kopā
Laicīgus koncertus . . .	2	1	1	1	2	1	2	3	3	2	18
Garīgus koncertus . . .	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	3
Biedru vakarus . . .	2	2	2	1	2	2	2	2	3	3	21
Priekšlasījumus . . .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Ekskursijas . . .	2	2	3	2	—	1	1	1	1	2	15
Dziedājis radiofonā . . .	—	—	—	2	5	3	2	1	2	4	19
Dziedājis daž. garīgās un laicīg. ceremon. . .	—	—	—	1	2	2	2	2	3	6	18
Piedalījies citu organi- zāc. sarīk. Rīgā . . .	7	5	7	6	5	8	3	5	7	7	60
Provincē . . .	2	1	2	—	5	4	—	2	7	4	27
Piedalījies:											
VI vispār. dziesmu sv.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
VII " " " " " "	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
I dziesmu svētku 60 g. atcerē	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kopā uzstājies ar dziesmām reizes . . .	15	12	16	13	21	22	13	17	26	30	185

No 18 laicīgiem koncertiem viens koncerts sarīkots Tallinnas Estonias koncertzālē un 2 koncerti Rīgā kopā ar Liepājas kori. Tāpat Liepājas «Dziedonis» sarīkojis 2 koncertus kopā ar Rīgas kori Liepājā, kuri šinī pārskatā pieskaitīti pie citu organizāciju sarīkojumiem. Piemetināsim, ka citu organizāciju sarīkojumos «Dziedonis» bieži vien izpildījis visu koncerta programmu.

Šinīs 185 gadījumos dziedātas pavisam 238 dziesmas, neieskaitot atkārtojumus kopsummā 1471 reizi.

Dziedātas sekošu komponistu dziesmas:

1) J. Vītola	19	dziesmas kopsummā	196	reizes
2) J. Cimzes	18	" "	171	"
3) A. Jurjāna	15	" "	118	"
4) E. Dārziņa	7	" "	111	"
5) A. Kalniņa	6	" "	106	"
6) E. Melngaiļa	17	" "	68	"
7) V. Ozoliņa	6	" "	66	"
8) J. Sieriņa	12	" "	57	"
9) J. Straumes	2	" "	46	"
10) E. Viņģera	12	" "	45	"
11) K. Kažociņa	3	" "	40	"
12) J. Graubiņa	8	" "	35	"
13) J. Kalniņa	5	" "	23	"
14) J. Norviļa	6	" "	21	"

15) K. Baumaņa	4	dziesmas kopsummā	16	reizes
16) V. Dārziņa	2	" "	15	"
17) J. Zāliša	1	" "	13	"
18) A. Ores	1	" "	13	"
19) K. Zigmunda	1	" "	11	"
20) Martinovska	2	" "	9	"
21) O. Šepska	2	" "	9	"
22) J. Reinholda	2	" "	7	"
23) A. Sīla	3	" "	7	"
24) N. Allunāna	1	" "	4	"
25) Kades	1	" "	3	"
26) J. Pētersona	1	" "	3	"
27) A. Feiļa	2	" "	3	"
28) R. Allunāna	3	" "	3	"
29) A. Salaka	1	" "	2	"
30) A. Kauliņa	2	" "	2	"
31) P. Barisona	1	" "	2	"
32) L. Vignera	2	" "	2	"
33) Sērmūkšļa	1	" "	2	"
34) A. Ābeles	1	" "	1	"
35) J. Mediņa	1	" "	1	"
36) P. Jurjāna	1	" "	1	"
37) A. Sinepa	1	" "	1	"

Kopā 173 latv. komponistu dz. 1233 reizes

un bez tam vēl 65 sveštautiešu dziesmas kopsummā 348 reizes, vai pavisam 238 dziesmas — 1471 reizi.

Lai šīs 238 dziesmas iestudētu, Rīgas «Dziedonis» noturējis

1924. gadā	91	mēģinājumu
1925. "	91	"
1926. "	65	"
1927. "	81	"
1928. "	91	"
1929. "	79	"
1930. "	83	"
1931. "	99	"
1932. "	92	"
1933. "	101	"

Kopā 873 mēģinājumus.

Liepājas «Dziedonis» savā 6 gadu pastāvēšanas laikā sarīkojis 16 koncertus, 15 biedru vakarus, ekskursijas un t. t., piedalījies 50 reizes citu organizāciju sarīkojumos, kopā 81 gadījumā skandinājis 99 latviešu un 47 sveštautiešu dziesmas, kuru iestudēšanai noturēti 449 mēģinājumi.

Šinī pārskatā par Liepājas «Dziedoni» pa lielākai daļai ievietoti tikai statistiski dati, atstājot sīkāka pārskata sastādīšanu par nodaļas nodibināšanos, atsevišķu personu, komisiju un valdes darbību pašiem liepājniekiem viņas 10 gadu atceres svētkiem.

Šajos 10 gados «Dziedonis» nodibinājis labas attiecības ne tikai ar vietējiem latviešu koriem, Tallinnas Meestelaulu Selts un Tamperes vīru kori «Laulajat» (kas latviski tulkojot, nozīmē vīru koris «Dziedonis» Tamperē), bet arī ar Rīgas vācu vīru koru biedrībām Rigaer Sängerhort, Rigaer Sängerkreis, Rigaer Liedertafel, Rigaer Liederkranc, Rigaer Männergesangvarein, dzied. b. Lyra, dzied. b-u Gutenberg un Rīgas Mūzikalo b-bu Hyon. Sakarā ar Sängerhort 25 gadu, Sängerkreis 75 gadu un Liedertafel 100. gadu jubilejām «Dziedonis» pasniedzis viņām karoga naglas un arī saņēmis kā pretdāvanu to pašu, «Dziedonis» karoga naglas bez tam vēl pasniedzis b-ai Hyon un Dainas korim.

Gribēdami «Dziedonim» parādīt sevišķu godu, Tallinnas Meestelaulu Selts ievēlējusi «Dziedoņa» priekšnieku E. Zāliti, diriģentu L. Vīneru un sekretāru A. Krūmu par biedriem draugiem, pasniedzot savas biedrības nozīmes un diplomu. Sakarā ar Meestelaulu Selts viesošanos Rīgā mūsu toreizējais ārlietu ministris K. Zariņa kungs ievēlēts tad pat par Meestelaulu goda biedri.

Arī vīru koris «Laulajat» Tamperē sakarā ar viņu viesošanos Rīgā pasniedza savu nozīmi diriģentam L. Vīneram, priekšniekam E. Zālītim un priekšnieka biedrim T. Krišjānim.

Lielākā vienprātība un saskaņa bijusi 10 gadu sadarbības pamatā, kā «Dziedoņiem» ar diriģentu, tā arī pašiem savā starpā un ar pārējiem biedriem. «Dziedoņos» valda ieskaits, ka tikai kopējais neatlaidīgais darbs ir uzcēlis «Dziedoni» un visiem piešķirāmi vienādi nopelni «Dziedoņa» tapšanā un izveidošanā, vai tas būtu kora dalībnieks, valdes, revīzijas, vai kādas citas komitejas loceklis.

Tomēr nevarētu paiet garām, neatzīmējot sīkāki atsevišķu biedru, grupu vai personu darbību. Vispirmā kārtā mināmi biedri kora dalībnieki, kuri ziedodami biedrībai gandrīz katru trešo vakaru, ne tikai bieži vien atrāvušies no savām ikdienišķām, tagad tik smagām materiālām interesēm, bet par savu uzpurēšanos dziesmai vēl piemaksājuši klāt gan biedru naudu, ziedojumu vai citādā veidā. Sevišķi atzīmējami šādi kora dalībnieki: V. Artiņš, M. Platais, A. Mucenieks, J. Miķelsons, J. Līcis, J. Priedavs, K. Jukne (tagad dzied Liepājas korī), M. Mūsiņš, K. Grasis, E. Zālīts, A. Matisons, V. Krūze, A. Linde, K. Eglīts, J. Sietnieks un A. Krūms, kuri savas dziedoņa gaitas uzsākuši jau 1924. gadā, šinīs gaitās norūdījušies un tagad ierindojami biedrības vecbiedros.

Par mūsu pirmo diriģentu Sieriņa kungu, tāpat arī par dāmu komiteju jau minēts, kamdēļ vairs neatkārtosim viņu nopelnus. Gribētos tikai vēlreiz pateikties tagadējam diriģentam L. Vignera kungam, kurš «Dziedoņa» mūzikālo limeni ievērojami pacēlis un turpina vēl celt. Lai L. Vignera kungam nekad neizsīktu pacietība, enerģija un prasme «Dziedoņa» tālākveidošanā.

Ir «Dziedoņos» bez jau minētiem vēl citi vīri, kuriem arī lieli nopelni biedrības izveidošanas darbā. Kā pirmais no tiem mināms — Indriķis Līcis. Līcis sastāv no pat dibināšanas dienas biedrības valdē par biedrzini-mantzini. Pagājušos 10 gados apmeklējis lielāko mēģinājumu skaitu. Šķiet, ka viņš savus līdzšinējos pienākumus kā kori, tā valdē vēl ilgus gadus varēs pildīt. Par nopelniem biedrības labā 1930. gadā ievēlēts par goda biedri.

Tad mināms Jūlijs Plēsums — pirmais biedrības priekšnieks. Gan sava dienesta dēļ nevarēja tik aktīvi piedalīties, biedrības dzīvē, kā to būtu vēlējis, un pēdējos gadus, sakarā ar pārvietošanos provincē, pavisam šķīries no «Dziedoņa» — tomēr, savā laikā daudz darījis un strādājis «Dziedoņa» izveidošanā. Arī vēl tagad galīgi nav sarāvis saites ar mūsu dziesmu saimi.

Mūsu tagadējais centrālās valdes un Rīgas nodaļas priekšnieks Edgars Zālītis iestājies biedrībā dažus mēnešus pēc viņas nodibināšanās. Kas gan «Dziedonī» nezina viņa noteiktību, ar kādu tas aizstāv savus uzskatus! Tas ir priekšnieks biedrībai, pret kuru sajūtams pamatots respekts un cienība. Biedrības darbības saprātīga vadīšana un plašās zināšanas sabiedriskos jautājumos un darbos dod pamatu ierindot Edg. Zālīti tādu vīru kategorijā, kādi «Dziedonim» vairāk kā nepieciešami. Nebūtu mums Zālīšu Edgara, daudz kas būtu palicis nepadarīts un daudzreiz mēs piedzīvojumu trūkuma dēļ būtu bezspēcībā nolaiduši rokas. Bet mums ir priekšnieks, kurš, ja neviens nezina padoma kādā lietā, to katrā ziņā atradīs un pusceļā palikušo projektu realizēs. — Un jāsaka tāpat, kā par mūsu tagadējo diriģentu: lai Edgars Zālītis nepagurtu un turpinātu savus pienākumus vēl ilgus gadus.

Simpatisks sadarbībā ar pārējiem valdes locekļiem un arī dziedoņiem ir tagadējais biedrības priekšnieka vietnieks Tecdors Krišjānis. Viņš no jaunākas dziedoņu saimes, bet viņa lietpratība un piedzīvojumi vispār, cik viņš no tiem paspējis ielikt «Dziedonī», nepārprotami rāda, ka esam mantojuši nopietnu darba darītāju.

Tagadējais sekretāra vietnieks Alfrēds Vasmanis, kaut gan no jaunākiem biedrības pārvaldes amatos, tomēr «Dziedoņa» darbā ielicis sirdi un dvēseli. Pagājušā gada ru-

denī A. Vasmani ievēlēja mūsu diriģentam par palīgu, un viņa pienākumu kaudze ir pieaugusi. Bet Vasmanis ir stiprs vīrs miesā un garā un savus pienākumus tas vieglu roku veiks.

Mūsu «finanču ministrs» Mārcis Mūsiņš iestājies biedrībā drīzi pēc tās nodibināšanās. Ilgus gadus jau sastāv par kasieri. Populārs ar savu priekšzīmīgo pienākumu pildīšanu. Pārkārtojis biedrības grāmatvedību pēc viņas pēdējiem likumiem, pierakstot tik lielu grāmatu, kurai gandrīz pat nav vietas mūsu grāmatu skapī.

Biedrībā populārs arī ar savām apskaužamām zīmēšanas spējām. Rakstus viņš vairāk gan uzzīmē, nekā uzraksta. Ja vien vajadzība pēc kādas adrese, zīmējuma vai kā cita, Mūsiņu Mārcim «grifele» rokā un zīmējums nedaudz mirkļos gatavs.

Viņa palīgs — Roberts Riekstiņš. Sastāv biedrībā no 1925. g. Jau pirms ievēlēšanas valdē, kā ļoti nopietns un raksturā nosvērts cilvēks un dziesmu draugs, arvien nācis valdci talkā ar saviem padomiem un, kur vien varējis, līdzējis valdei viņas uzdevumos.

Jānis Mīkelsons ilgus gadus sastāvējis valdē gan kā sekretārs, gan kasieris un tikai pēdējos gados, personīgu apstākļu dēļ izstājies no valdes. Arī tāpat kā iepriekšējie, no pat dibināšanas dienas rosīgi darbojies un veicis tos pienākumus, kādi viņam ir tikuši uzticēti.

Tālāk — Augusts Linde. Iestājies biedrībā neilgi pēc tās nodibināšanās. Lindi labie gari apveltījuši sevišķām dāvanām — veiklu roku rīkoties ar rakstāmiem daiktiem. Šis vīrs katrā vajadzības gadījumā prot «uzkalt» tekstus dziesmām, tos tulkot u. t. t. Un runāšanā, vienalga, kur tas arī nebūtu, vai pašu mājās, vai lauzu pilnā zālē, nav kritis, kā sacīt jāsaka, uz mutes. Arī pārējā biedrības izveidošanas darbā Lindem prāvi nopelni. Sastāvējis kādus gadus arī biedrības valdē, bet personīgu apstākļu dēļ izstājies.

Katrā ziņā jāmin nopietnais darbā un ļoti kārtīgais savu pienākumu pildīšanā nošu pārzinis Fricis Soste. Tas ir cilvēks, kuŗu pēc diriģenta dotā mājiena ievēro un atceras visi dziedoņi. Kluss, bez lieka skaļuma, savu darbu apzinīgi pilda. Un kamēr šis pienākums būs uzticēts viņam, mūsu notis arvien atradīsies vislabākā kārtībā.

Godam jāmin arī pazīstamais literāts un sabiedriskais darbinieks Pāvils Gruzna, mūsu ilggadējais biedrs. Daudz Gruznas kgs «Dziedonim» līdzējis ar vērtiem padomiem, gan šeit, Latvijā, gan mūsu pirmā braucienā uz ārzemēm — Tallinnu. Sevišķi pēdējā gadījumā daudz pateicības jāizsaka P. Gruznas kgm. Nav liedzis savu atbalstu P. Gruznas kgs arī ar savu

rakstnieka veiklo spalvu, sadzejojot speciāliem gadījumiem dziesmām tekstus, gan arī tulkojot tos no svešām valodām un atdzejojot. Daudz rakstījis par «Dziedoni» mūzikas žurnālos un presē.

Arī revīzijas komisija ar A. Gremzi priekšgalā vienmēr stāvējusi savu uzdevumu augstumā un neatlaidīgi rūpējusies par ievēroto trūkumu novēršanu.

Beidzot arī biedrības sekretārs Alfrēds Krūms vienmēr centies pēc labākās sirdsapziņas pildīt tos darbus, kādus viņam uzdevusi biedrības valde vai priekšnieks.

Ar šo tad arī nobeidzam mūsu biedrības pirmo desmit gadu darbības pārskatu.

Kā tas redzams, pārskatā biedrības dzīve atspoguļojas vispārējos vilcienos. Sīkāku biedrības darbības raksturojumu sniegsim tad, kad pie šiem pirmajiem desmit gadiem varēsim pielikt vēl otrtik, vai pat vairāk gadu, dziesmās pavadītu.

Dažās turpmākās lappusēs mazas atmiņas par «Dziedoņa» gaitām Tallinnā 1932. g. aprīlī un Tallinnas «Meestelaulu Selts» viesošanas pag. gada janvārī Rīgā.

Šis brauciens plašāki aprakstīts vietējā presē un tāpēc aprobežojamies ar dažu aprakstu izrakstiem.

Komp. V. Ozoliņš apraksta «Pēdējā Brīdī» par to savus iespaidus:

«Saņēmis uzaicinājumu piedalīties vīru koŗa «DZIEDONIS» koncertceļojumā uz Tallinnu, nebiju pārāk sajūsmināts, jo turējos pie ieskata, ka mūsu ziemeļkaimiņi nebūs tik viegli uzvarami — mūsu dziesmām iesildāmi. Tapēc patīkami pārsteidza, ka jau Valkā sagaidīja mūs pretī izbraukušie trīs Tallinnas Meestelaulu Selts pārstāvji, apsveikdami un apjautādamies par ceļojuma iespaidiem. Iebraucot agrā rītā ap septiņiem Tallinnā, minētās biedrības koris apsveica mūs ar Minnas Hermans brašu dziesmu, dāmas piesprauda puķes; foto un kinooperātori darbojās ap saviem aparātiem, Eestijas saule glāstīja mūs siltiem stariem. Tallinnas vīru koŗa biedrība, uzaicinādama mūs viesoties, bija pratusi noorganizēt «Dziedoņa» uzņemšanu ļoti solidi, representabli mīļi un lietderīgi. Divu dienu laikā latvju dziesma uzstādīja vairākus jaunus Vislatvijas rekordus: Mūsu dziesma atskanēja pirmo reiz slavenā Katriņtāles pilī pie valsts vecākā, pirmo reiz pilsētas «rātūzī», valdes namā (ap 600 gadus vecs) un parlamenta sēžu zālē. Bet lai iet pēc kārtas. Padzēruši kafiju pie biedrības dāmu komitejas Heinmaņa kafējnīcā, steigšus vien dodamies uz koncerta vietu — Estonijas zāli. Apbrīnojot jauko, lieliski ierīkoto ēku, ar plašo, krietnām ērgelēm rotāto, speciāli celto koncertzāli, pārliecinājamies, cik zemu stāv mūsu mūzikas kultūra šinī nozarē. Mums nav un laikam ilgi nebūs tādas koncertzāles.

Mēģinājumus koris veic ļoti ātri. Mūsu jaunais, mūzikālais diriģents Leonīds Vīgners apskata visu programmu dažās minūtēs, pārbaudot no katras dziesmas pa frāzei, vai teikumam.

Tūlīņ pēc tam gājienā uz kareivju kapiem. Ejam pusstundu. Nonākot kapos, jāiet cauri goda sardzei, kuŗu nostādījis Tallinnas garnizons gar ceļa abām pusēm līdz nezināmā kareivja kapam. Ejot visu laiku spēlē lielāka kaŗa kapele. Ievēribu pelna nezināmais kareivja kaps, pie kuŗa koris nodzied Dārziņa «Kapsētas klusums».

Dziesma skan sirsnīgi un izšalc pāri noliektām klausītāju galvām. Dvēselē sagulst mirušo varoņu ilgas. Top smagi. Runā teologs Siliņš. Runā ar dziļu izjūtu, pārliecību. Mēs esam nākuši te jaunus spēkus smelties, jaunu ticību, jaunu dziesmu rast. Noliek vainagu «DZIEDOŅA» vārdā. Runa iespaido intuitīvi, bez tulkojuma. Kaŗa orķestris spēlē sēru maršu.

Dodamies atpakaļ. «Dziedoņa» priekšnieks Zālīts, žurnālists Pāvils Gruzna, kollēga Siliņš, diriģents Vīgners — un šo rindiņu autors steidzamies izdarīt dažas vizītes vēl pirms brokastīm (lunch). Sakāpjam taksīti un dodamies, pēc viesnīcā sameklētām adresēm, ceļā. Meklēdami konserv. rektoru, prof. Tammu, nokļūstam Rohtu (Tiesu) ielā — vecajā pilsētas daļā — cietoksnī, kas paceļas pāri visai pilsētai ap 10 stāvu augstumā, atklājot brīnišķīgu panorāmu. Tomēr, kā izrādās, prof. Tamma tur vairs nedzīvo. Viņa nesatiekam. Vēl uzmeklējam T. M. S. priekšnieku, direktoru J. Reinthalu, kuŗa vietā mūs laipni saņēma kundze ar meitu.

Pēc T. M. S. pasīvo biedru rīkotām brokastīm, biedrības plašajās telpās mūs apsveic priekšnieks — Reinthāls. Pēc luncha dodamies uz Latvijas sūtniecību. Mūs saņem chargē d'affaires Freimanis ar sūtniecības darbiniekiem. Pacienāja, izrādīja sūtniecības skaisto ēku, kuŗu cēlis kāds zviedru arhitekts. Apciemojūši vēl Tallinnas Latviešu biedrības priekšnieku Zālamānu, devāmies uz Vabadus platz (Brīvības laukumu), lai visi kopā speciālā tramvajā brauktu uz Katrintāles pili pie valsts vecākā — Riiģivanema — Temanta.

Minētā pils atrodas plašā, lieliskā parkā, jūras tuvumā. Celta 1718. gadā pēc itāļu arch. Mikiēdi projekta barokko stilā uz Katrīnas pavēli. Pils ļoti labi uzglabājusies līdz ar visiem gan, domājams, renovētiem reljefa un bareljefa mākslas darbiem. Parakstījušies viesu grāmatā, dodamies augšā pieņemamā telpā. Eja ved gar daiļām marmora jaunavām un citiem skulptūras darbiem. Iznāk valsts prezidents. — Mūsu «Dziedoņa» priekšnieks Zālīts apsveic dažos vārdos augsto sabiedrotās valsts pirmo pilsoni.

«Mēs būsīm, kas gribēsīm būt» — atbildes runā teic valsts galva. Uzsver abu valšņu kopdarbības nepieciešamību. Atšalc himnas viena pēc otras. — Sirsnīgi izskan A. Kalniņa «Šurp, brāļi». Šai dziesmā sirds runā uz sirdi. Kā dzelzī kalta nodimd varenā brāzmā Melngaiļa «Rikšiem bēriti es palaidu». Prezidents pateicās par skaistām dziesmām un lūdz blakus telpās pie tējas. Iebaudām tāpat stāvus pa tasei tējas vai kafijas ar cepumiem u. c. Izrāda mums arī pārējās Riigivanema telpas. Katra no tām ir mākslas vērtīgi iekārtota. Pēc stundas un ceturkšņa atvadāmies — audience beigusies. Mums jādodas uz koncertzāli.

Rīgas „Dziedonis“ viesos pie Eestijas valsts prezidenta 1932. g. aprīlī.

«Estonias» prāvā zāle ļaužu pilna. Tuvojas izšķirošā cīņa. Vai uzvarēs latvju dziesma? — domājam katrs pie sevis. Uzvarēs, saka sirds. Un viņa uzvarēja. Zālē 1200 vietas un visas aizņemtas. Klāt visi latvju dziesmu draugi. Koncerts bija korim nopietns pārbaudījums kā mākslas gatavības, tā arī gluži vokālā ziņā: Ar lielu gandarījumu jākonstatē, ka «DZIEDONIS» ar savu enerģisko diriģentu Leonīdu Vigneru priekšgalā. šo pārbaudījumu godam izturēja. Tūlīņ pēc otrās daļas dziesmām kori apsveica vesela rinda vietējo organizāciju, pasniedzot krāšņus puķu ziedus. Publikas sajūsma liela».

Tālāk lai risina atmiņu kamolu šo rindiņu rakstītājs.

Pēc koncerta koris viesmīlīgā TMS pavadībā dodas uz tuvējo «Gloria Palace» kur notiek «Dziedonim» rīkotais bankets. Te nu lielā omulībā, dziesmām atskanot, paiet ne viena vien stunda, līdz kamēr rīta blāzma aust, un dziedoņi dodas uz saviem «dzīvokļiem» — vagoniem atpūsties pēc pirmās viesošanās dienas gaitām Tallinnā.

Pirmdien t. i. 25. apr. plkst. 11.30 «Dziedonis» bija ieradies apsveikt parlamenta priekšsēdētāju. Klāt priekšsēdētāja biedrs Miķelis Martna, Valsts kancl. dir. E. Maddisons, kancl. vadīt. A. Lindberg jkdze un citi. Pieņemšana notika parlamenta ēdamzālē. Apsveikums latviešu valodā no «Dziedoņa» priekšn. Edg. Zāliša; atbilde no parlamenta priekšsēdētāja. Visus pacienāja ar vīnu, pēc kam izrādīja parlamenta telpas. Uz parlamenta priekšsēdētāja vēlēšanos «Dziedonis» nodziedāja Latvijas un Igaunijas himnas. Pēc apmēram stundas viesošanās «Dziedonis» šķīžas no parlamenta priekšsēdētāja, lai dotos pie Tallinnas pilsētas galvas. Tur rakstnieks Pāvils Gruzna apsveica pilsētas galvu krievu valodā un pasniedza piemiņai sudraba pieclatu gabalu. Pilsētas galva atbildēja krievu valodā un uzaicināja viesus uz «lunchu», kur piedalījās visi pilsētas domnieki.

Pie rātsnama «Dziedoni» un pilsētas domniekus filmēja, šo filmu vēlāk redzējam arī Rīgā.

Pēcpusdienā «Dziedonis» viesojās Tallinnas Latviešu biedrībā. Atkal bagātīgi klāts galds. Vairākas pusoficiālas runas, vairākas dziesmas un latviešu, igauņu un krievu valodām krustojoties, līdz vilciena atiešanai atlikušais brīdis, kā vēja spārnem aizsteidzas.

Stacijā jau «Dziedoni» sagaida TMS lielais koris un Dāmu komiteja. Pēdējā visus rīdziniekus appušķo ziediem, ikvienu atsevišķi. Atkal dziesmas, dziesmas un vēlreiz dziesmas. Sirsnīgi rokas spiediņi, pateicībā par baudīto viesmīlību, savstarpēji laba vēlējumi un cerības uz drīzu redzēšanos ir pēdējo sarunu vienīgais tēmatrs. Varbūt vienam, otram, kā rīdziniekam, tā tallinnietim, šis tas palika neizteikts, bet — vilciena lielā sutu kumelā «kučiers» domā un jūt citādi un dziedoņiem ar skubu vien jāieņem vietas.

Vēl kāds izraksts no igauņu laikraksta: «Vaba Maa» no A. Lemba's:

«Pirmo reiz ar patstāvīgu koncertu Tallinnā uzstājās Latvju vīru koris «DZIEDONIS». Koris izpildīja plašu programmu diriģenta Leonīda Vignera vadībā. Programmā 17 dziesmas, latvju autoru. Interesantāko dziesmu autori: Kalniņš, Vītols, Dārziņš, Jurjāns, Melngailis, Ozoliņš, Zālīts. Savā priekšnesumā, zem meistariskās L. Vignera vadības, «Dziedo-

nis» parādīja īsti augstu dziedāšanas mākslu, kultūru, izpildīdams bagātu, grūto un vispusīgo programmu nevainojami labā saskaņā ar smalki izstrādātu niansēšanas mākslu.

Sevišķi valdzināja maigais pianissimo p. p. Dārziņa «Kap-sētas klusumā», kuŗu, starp citu, nācās atkārtot. Turpretīm lielu spēku un milzīgu fortissimo Kalniņa patriotiskā dziesmā. «Kas tie tādi spēka vīri?» un Vītola «Ugunsmilnā». Igaunū va-lodā dzirdējām mūsu himnu un «Isamaa ilu hoieldes». Pārpil-dītai klausītāju auditorijai kā programma tā izpildītāji ārkārtīgi patika, par ko liecināja nerimstošie aplausi. TMS., Igaunū-latv. b-ba, vācu un krievu kori u. c., pasniedza lauru vainagus un daudz puķu varenājiem koncertantiem.»

Sakarā ar «Tallinnas Meeste Lauuseltsi» koncertēšanu Rīgā, 1933. g. janv., komp. Jānis Zālīts «Jaunākās Ziņas» raksta:

Pēc koncerta Estonia's zālē.

«Ar igauņiem, mūsu ieroču brāļiem, arvien ciešākas un stiprākas nodibinās arī dziesmu saites. Viņu kori apciemo mūs, mēs, savukārt, viņus. Pēdējos gados šī sadarbība kļūst arvien aktīvāka un izpaužas jau patiesas draudzības apliecinājumos. Tāds īsts draudzības apliecinājums bija arī šis Tallinnas diženā vīru korā apciemojums, kas uzskatāms kā pretvizīte mūsu «Dziedonim», kuŗš pagājušā gadā koncertēja Igaunijā. Ap-ciemojums izvērtās plašā mākslas manifestācijā. Vakarējais kon-certs Amatnieku biedrības zālē bija modinājis dzīvāko ievē-

ribu latvju un igauņu sabiedrībā. «Dziedonis» kā viesu tiešais uzņēmējs bija arī rūpējies, cik vien tas viņa spēkos un prasmē, lai netrūktu nepieciešamo ērtību un uzmanības. Un tiešām, kā to liecināja pārpildītā Amatnieku biedrības zāle, igauņu dziedoņiem pie mums patiesa cieņa un simpatijas. Koncertā ieradusies arī ministru prezidents, ārlietu ministrs, Igaunijas dipl. pārstāvis, konservātorijas rektors, mākslas un sab. darbinieki. Koris koncertu ievadīja ar Latvijas un Igaunijas valsts himnām. Jau šais abu draudzīgo tautu patriotiskajos apliecinājumos Tallinnas dziedoņi lika klausītāju sirdim ietricēties. Programma veltīta vienīgi igauņu dziesmai. Pirmajā posmā vecākie autori — K. Tūrņu, A. Lāte, J. Kappels, A. Kapps, R. Tobiasss, otrajā — pārsvarā jaunākie (izņemot Tūrņu un Minu Hermani) — M. Saars, E. Vörks, E. Aavs un R. Pāts. Runājot par igauņu dziesmu kopējo raksturu, jāliecina, ka labai daļai tām piemita plašāka episka elpa, tuvu vispāri ziemeļtautu mūzikālajai psihei. Šī īpatnība igauņu dziesmai piešķir dzienuumu. Vokāli veikli veidotas, kora prasībām piemērotas, pateicīgas izrādījās Tūrņu dziesmas. Techniski glīti darinātas, nepretenciozas A. Lātes un Kappela (ar baritona solo) dziesmas. Kuŗas nācās atkārtot. Īpaši Lātes «Mākoņiem» (Pilvedele) korī izcēlās tenoru spoŗums un spars, basu fundamentālais dziļums. Bagātākas, atjautīgākas kompozīcijas tehnikā Kappa un Tobiasa dziesmas. Īpaši pēdējā autora droši mainīgā, vijīgā mūzikālā valoda ierosināja klausītāju uzmanību, viņa «Zagle» (Varas) bija jāatkārto. Otrajā programmā pusē dzirdējām vairākus jaunākos autorus, tos, kas izauguši Igaunijas patstāvības laikos. E. Vörks savā dziesmā «Ziedu saite» (Lilleside) parādījās kā veikls, apzinīgs, iejūtīgs mūziķis. Viņš runā dabīgi, nemeklēti, bet aizskar patriotisku smeldzi. Īpatnēja saturā un mūzikāli tehniskajā izveidojumā E. Aava «Kaŗa dziesma» (Sōja laul). Tā klausītāju aucupriekšā dzīvi uzbur kaŗa ainavas, ko izjutusi, skatījusi tauta tais brīŗos, kad tai uzmācās sveŗas varas. Šī dziesma pieskaitāma igauņu skaistākajām, kādas esam pēdējā laikā dzirdējuŗi. Spilgtu talantu tāpat apliecināja savā smalkjūtīgi sabalsotā tautasdziesmā «Taures skaņas» (Sarvelaul) Riho Pāts. Šis autors līdzās saviem vecākajiem kolēŗiem Saaram un Kream visistāk izteic igauņu mūzikālā folklorā īpatnības. Klausītāji abas dziesmas uzņēma ar sajūsmu un izprasīja atkārtojumus. Koncerta programma noslēdzās ar arī pie mums jau plaŗi pazīstamo «Tuljaku» Hermanes sabalsojumā. Koris, no kuŗa 190 dalībniekiem ņeit piedalījās apm. 100, atbildīgo, interesanto programmu atskaņoja ar teicamu gatavību. Izcēlās lokanie, izteiksmīgie 1. tenori un dziļie, fundamentālie basi. Koris sava lietpratēja diriŗenta prof. A. Topmaņa vadībā dzied disciplinēti, iejūsmīgi un sasniedz aizraujoŗus dināmiskus kontrastus. Dziedājuma

stils — apvaldīts, bet plastisks. A. Topmaņa diriģēšanas paņēmieni neuzmācīgi, bez jebkādam pārmērībām un žestikulēšanas kāres. Koris viņu saprot un viņam seko priekšzīmīgi. Darbā un piedzīvojumos izveidojusies šai spēcīgajā organizācijā augsta vokāla un mūzikāla kultūra, kas godu dara ir pašam korim, ir viņa autoritatīvājam diriģentam. Rīgas Tallinas vīrukoļa apciemojumu ilgi neaizmirsīsim, jo tas liecināja, ar kādu darba prasmi un dedzību igauņu dziedoņi ziedoja savas nacionālās mākslas aicinājumam. Programmu ar Bacha, Buzonē un Šopena klavierdarbiem kuplināja Juta Kipasto. Intelligenta, tehniski vingra, valdzinoša spēle. Priekšnesumā izjūta un temperaments.

Pirmās nodaļas beigās viesus apsveica Rīgās koru organizācijas. Pirmais ar gaŗāku runu uzstājās un pasniedza krāšņu lauru vainagu «Dziedoņa» pārst. Tālāk sekoja apsveikumi no «Dziesmuvaras» (rozes), Igaņu biedrības (lauru vainags), «Daiņas» (puķes), «Fortissimo» (ziedi), Izglītības biedrības koŗa (albums) un vācu dziedoņu apvienības (lauru vainags). Suminājumiem viesi atbildēja ar Kalniņa «Tā zeme ir mūsu» un ar sparīgo dziedājumu, skaidro teksta izrunu, izpelnījās plašas ovācijas. Šo mūsu otro, neoficiālo himnu publika noklausījās pieceloties no sēdekļiem un prasīja atkārtojumu. Tallinas viesiem arī koncerta beigās nācās dziedāt vēl veselu rindu piedevu — Lātes «Zelta krastmalā», tautas dziesmu «Sirds pukst», Tūrņu «Sveicienu», Minnas Hermanes «Vīru dziesmu» un noslēgumā patriotisko «Mana tēvija», kurā savu balsi pievienoja arī pats diriģents. Dziedoņi atstāja estrādī vainagiem un ziediem apveltīti, sirsnīgiem aplausiem pavadīti. Pēc koncerta plašs bankets Amatnieku biedrības blakustelpās, kurā piedalījās ārlietu ministrs Zariņš, Igaunijas pārstāvis Mölders, konservātorijas rektors prof. Vītols, daudzi diriģenti, preses pārstāvji, mākslas un sabiedriskie darbinieki.

Jānis Zālīts.

Sakarā ar notikušo koncertu citā rakstā:

«Vakarrīt Rīgā ieradās lielākais Igaunijas vīrukoris, koru dalībnieku skaits ir 190. Rīgu apciemo, atbildot uz pag. gadā notikušo vīrukoļa «Dziedonis» viesošanas, 104 dziedoņi ar diriģentu prof. Topmanu un vairākas koŗa biedrības amatpersonas. Viesus sagaidīja Igaunijas sūtniecības un Latvijas preses pārstāvji, dziedoņi un dziesmu draugi. Ar P. Gruzņas sacerētu un L. Vignera skaņās pārliktu dziesmu viesus apsveica «Dziedoņa» koris, kas gādā par igauņu dziedoņu uzņemšanu. «Dziedoņa» priekšnieks Zālīts apsveica viesus. Pēc «Tallinna Meestelaulu Selts» priekšn. Ruubela atbildes, igauņi noskandināja Minnas Herman dziesmu. Tad viesus apsveica «Dziedoņa» dāmu komitejas priekšniece Rumments kdze un dāmas pušķoja ik-

vienu dziedoni ar latvju nacionālās krāsās ievītu narcises ziedu. Vēl runāja Rīgas igauņu biedrības priekšn. Koppels un dziesmu noskandināja vietējo igauņu koris. Pēc «Dziedoņa» dāmu rīkotās kafijas Operas kafējnīcā, visi devās uz dievkalpojumu igauņu baznīcā, citadelē, kuŗu noturēja prāv. Pelds. Viesi izpildīja garīgas dziesmas. Pus 2-os viesi latvju draugu pavadībā devās gājienā uz Brāļu kapiem, kur bija daudz ļaužu. Pēc Ruubela uzrunas igauņi nodziedāja sēru dziesmu un apstaigāja kapus. Pus 6-os viesi slēgtā gājienā ieradās pilī, kur tos Baltā zālē pieņēma valsts prezidents. Koŗa vadonus prezidentam priekšā stādīja Igaunijas pilnv. Mölders. Atbildot uz koŗa priekšnieka apsveikuma runu, prezidents izteica prieku par draudzīgām attiecībām, kādas nodibinājušas starp Tallinnas un Rīgas koŗiem. «Nekas tā nevar tuvināt tautas, kā mūzika un dziesmas». Bez abu valstu himnām koris nodziedāja arī vairākas igauņu kompozīcijas un uzkavējās pilī pie tases kafijas. Vakarā Amatnieku biedrības zālē notika koncerts un bankets, kuŗā prezidēja ārlietu ministrs. Igauņu koŗa vadonis Ruubels nodeva «Dziedonim» Igaunijas granītā kaltu «Tallinnas Meestelaulu Selts» sudraba karogu kā simbolu abu koŗu granītstiprai draudzībai un paziņoja koŗa lēmumu, ka ārlietu ministrs K. Zariņš iecelts par koŗa godabiedri. Par biedriem-draugiem iecelti «Dziedoņa» priekšnieks Zālīts, dir. Vigners un sekretārs Krūms. Visiem viņiem pasniedza diplomus, dalībniekiem jūsmīgi applaudējot. Sekoja daudzas runas, kas pasvītvoja draudzības nozīmi starp abām sabiedrotām tautām. Igauņu kori tēlegrafiski apsveica starp citiem izgl. ministris Kēniņš. Šodien viesi iepazīsies ar pilsētu un vakarā aizbrauks uz Tallinnu.

Tiktāl «Jaunākās Ziņas».

Pirmdienas priekšpusdienu dziedoņus viesus-tallinniešus iepazīstināja ar Rīgas ievērojamākām vietām, kā par piem. muzēju, baznīcām, pat pēdējo torņos uzkāpjot, jaunizbūvēto radiostaciju u. c. v. Viena daļa no viesu dziedoņiem izklīda Rīgas dziedoņu pavadībā pa pilsētu izdarīt iepirkumus. Pēcpusdienā vēl visa lielā dziesmu saime, kā viesi, tā rīdlinieki pulcējās kopā uz pēdējām, pirms aizbraukšanas, kopīgām stundīnām, kur tika teiktas vairākas abpusējas pusoficiālas runas, un bez gala daudz dziedāts. Un kas tas jaukākais — divas dziesmas nodziedāja latvieši un igauņi kopā — Vignera un prof. Topmaņa vadībā. Izjūta, kāda pārņem dziedātāju šādā brīdī, neļaujjas aprakstīties. Jā — dziesma vieno, tuvina visdažādāko uzskatu un tautību cilvēkus. Bet to sajust var tikai tadā brīdī un apstākļos, kā mazliet augstāk minēts.

Stunda pēc stundas paiet, mīlojoties ar gardo miestīņu, garšīgām desinām un kliņģeriem, un pārmaiņus dzied i rīdzi-

nieki-dziedoņi, i tallinnieši-dziedoņi. Bet visam jau reiz pieliek punktu un tā arī minētā vakarā. Atskan tallinniešu komendanta rīkojums, un mūsu mīlie viesi ar skumju sirdi pošas ceļā uz staciju. Gandrīz visiem liekas, ka komendanta balss atskanēja pavisam «nevietā». Bet ko tur nu var darīt — suta kumeļš negaida.

Stacijā jau priekšā neparedzēti daudz izvadītāju, kuri pievienojas lielam vīru pulkam un lēnām, dziesmai «Pūt vējiņi» atskanot, visam gaŗam peronam cauri iziet līdz viesu vagoniem. Te atkal «Dziedoņa» dāmu komiteja apbalvo viesus-aizbraucējus ziediem. Bija tiešām sirsnīga atvadišanās. Vilciens jau palēnām virzās laukā no perona pajumtes. Atskan braša vīru dziesma, uz perona vairāki tūkstoši izvadītāju rada veselu mutautiņu mežu un arī dziedot raida pēdējos sveicienus aizbraucējiem jaukiem ēstu dēliem.

Pirmās Latvju vīru koŗu biedrības „DZIEDONIS“

Centrālā valde :

Valdes priekšsēdētājs	Edgars Zālots.
Valdes priekšsēd. vietnieks	Žanis Antmanis.
Sekretārs	Alfrēds Krūms.
Kasieris-mantznis	Indriķis Līcis.
Locekļi:	Kārlis Grass. Kārlis Doreds. Kārlis Runiks.
Revīzijas komisija:	Mārtiņš Platais. Mārcis Mūsiņš. Andrējs Jaunsleinis.

Rīgas nodaļas valde :

Priekšsēdētājs	Edgars Zālots.
Priekšsēdētāja vietnieks	Teodors Krišjānis.
Sekretārs	Alfrēds Krūms.
Sekretāra vietnieks	Alfrēds Vasmanis.
Kasieris	Mārcis Mūsiņš.
Kasiera vietnieks	Roberts Riekstiņš.
Biedrzinis-mantznis	Indriķis Līcis.
Revīzijas komisijā:	Alfrēds Gremze. Kārlis, Grass. Aleksandrs Zariņš.

Liepājas nodaļas valde :

Priekšsēdētājs	Žanjs Antmanis.
Priekšsēdētāja vietnieks	Žanis Strautnieks.
Sekretārs	Aleksandrs Krebs.
Sekretāra vietnieks	Alfrēds Jansons.
Kasieris	Kārlis Tone.
Mntznis	Ādolfs Šneiders.
Biedrzinis	Andrejs Jaunsleinis.

Revīzijas komisija:

Priekšsēdētājs	Kārlis Doreds.
Locekļi:	Jānis Gūtmanis. Jānis Liepiņš.

Rīgas nod. dāmu komitējas valde :

Priekšniece	Marianna Rumments.
Priekšn. vietniece	Amalija Līcis.
Sekretāre	Antonija Mūsiņš.
Sekr. vietniece	Ella Emsiņš.
Kasiere	Hilda Streit.
Kasieres vietniece	Paula Miķelsons.
Mantzine	Marta Vechtere.

Rīgas nod. aktīvie biedri koristi:

Kora dalībnieku saraksts.

Apinis, Kārlis — 1933. g.	Grunte, Ludvigs — 1933.
Arājs, Augusts — 1931.	Indriksons, Feliks — 1932.
Artiņš, Viktors — dibinātājs.	Jannaus, Jānis — 1933.
Balodis, Artūrs — 1928.	Jurjāns, Alfrēds — 1932.
Barviks, Pēteris — 1934.	Klintsons, Eduards — 1925.
Bergmanis, Vladimirs — 1931.	Kalniņš, Eduards — 1934.
Bijeiks, Roberts — 1931.	Kalniņš, Jānis — 1932.
Blinkins, Jānis — 1921.	Karnīts, Kārlis — 1933.
Blūms, Richards — 1926.	Kepke, Arvīds — 1931.
Blokmanis, Kārlis — 1930.	Kravalis, Jānis — 1933.
Bleiks, Pēteris — 1934.	Krišjānis, Teodors — 1933.
Briškīns, Erards — 1933.	Krūms, Alfrēds — 1924.
Briuks, Bruno — 1933.	Krūze, Voldemārs — 1924.
Bleiks, Pēters — 1934.	Lamsters, Jānis — 1933.
Bumbiers, Mārtiņš — 1927.	Legzdiņš, Jānis — 1932.
Cipuns, Voldemārs — 1933.	Leitāns, Hugo — 1931.
Drejers, Elmārs — 1931.	Līcis, Indriķis — dib. g. biedr.
Dreijers, Fridrihs — 1933.	Liepiņš, Jānis — 1933.
Dzirneklis, Alfrēds — 1934.	Liberts, Vilis — 1933.
Eglīts, Kārlis — 1924.	Linde, Augusts — 1924.
Emsiņš, Leonards — 1925.	Martinsons, Mārtiņš — 1931.
Eklons, Jānis — 1932.	Matisons, Arnolds — 1924.
Felzens, Kārlis — 1928.	Melbārds, Andrējs — 1927.
Freiberģs, Tāivalds — 1928.	Mende, Jānis — 1933.
Galejs, Vladislavs — 1928.	Miķelsons, Jānis — dibinātājs.
Grass, Kārlis — dibinātājs.	Mīnus, Laimonis — 1931.
Gremze, Alfons — 1928.	Mucenieks, Artūrs — dibinātājs.

- Mūsiņš, Mārcis — 1924.
 Patmalnieks, Vilis — 1933.
 Peilīts, Voldemārs — 1925.
 Platais Mārtiņš — 1924.
 Pommers, Andrējs — 1930.
 Prauliņš, Jānis — 1934.
 Praude, Arvīds — 1934.
 Priedavs, Jānis — 1932.
 Pumpurs, Teodors — 1930.
 Ratmanis, Volfrīds — 1933.
 Rebiņš, Kārlis — 1930.
 Reiss, Voldemārs — 1932.
 Ribačko, Vladimirs — 1933.
 Riekstiņš, Roberts — 1925.
 Riekstiņš, Oskars — 1933.
 Sietnieks, Jānis — 1924.
 Siklins, Jānis — 1932.
 Soste, Fricis — 1927.
 Soste, Ānsis — 1930.
 Stūrmans, Rūdolfs — 1933.
 Steinhards, Arnolds — 1933.
 Zālīts, Edgars — 1924.
 Zandersons, Alfrēds — 1934.
 Zariņš, Aleksandrs — 1931.
 Zicmanis, Jānis — 1933.
 Ziemelis, Augusts — 1928.
 Znatnajs, Jānis — 1928.
 Zūpa, Voldemārs — 1933.
 Žurgins, Kārlis — 1933.
 Vāciets, Otto — 1930.
 Vasmans, Alfrēds — 1932.
 Veide, Jānis — 1933.
 Vikmans, Mārtiņš — 1928.
 Vilks, Pauls — 1932.
 Vītols, Artūrs — 1931.

Liepājas nod. koņā dalībnieku saraksts,

- Aizpors, Jānis.
 Antmanis, Žanis.
 Apogs, Kārlis.
 Apogs, Žanis.
 Baumanis, Žanis.
 Bergmanis, Miķelis.
 Bērziņš, Rolands.
 Bokoms, Ģirts.
 Buivīds, Osvalds.
 Čerņevskis, Vladislavs.
 Daudziņš, Pauls.
 Dīriņš, Krišs.
 Doreds, Kārlis.
 Engels, Teodors.
 Freimanis, Ādolfs.
 Fūrmanis, Jānis.
 Graudužis, Rūdolfs.
 Grinbergs, Harijs.
 Jansons, Alfrēds.
 Jaugiets, Valdemārs.
 Jaunsleinis, Andrejs.
 Jukna, Kārlis.
 Kagainis, Verners.
 Kaprēns, Rūdolfs.
 Kērgalvis, Alfrēds.
 Kiecis, Jānis.
 Kliests, Žanis.
 Kornets, Alexandrs.
 Krebs, Alexandrs.
 Kronbergs, Alberts.
 Kronbergs, Konstantīns.
 Krastiņš, Reinholds.
 Knauts, Ernests.
 Kupčis, Alberts.
 Liepiņš, Jānis.
 Liepiņš, Harijs.
 Lukšēvics, Fridolfs.
 Mazzālītis, Jūlijs.

Meiers, Oskars.
Nūja, Miķelis.
Okmanis, Voldemārs.
Oliņš, Ferdinants.
Pauzers, Roberts.
Pagrabs, Miķelis.
Pavārs, Jānis.
Putniņš, Kārlis.
Puzis, Rūdolfs.
Putniņš, Žanis.
Putris, Nikolais.
Reķis, Eriks.
Reinis, Jānis.
Riekstiņš, Konstantīns.
Rītiņš, Nikolais.
Rozīte, Jēkabs.
Rūtenbachs, Otto.
Saldenieks, Ādolfs.
Šenbergs, Andrejs.
Siliņš, Oskars.
Simsons, Kārlis.
Stārasts, Jānis.

Šneiders, Ādolfs.
Skudra, Konstantīns.
Skrēģis, Ādolfs.
Spēkails, Kārlis.
Strazdiņš, Kārlis.
Stēde, Arnolds.
Strautnieks, Žanis.
Štrauss, Emīls.
Štrombergs, Atis.
Talalas, Eduards.
Tubelis, Pauls.
Tubelis, Teodors.
Ukstiņš, Voldemārs.
Valks, Klāvs.
Vanags, Zamuēls.
Venskēvičs, Arturs.
Vensko, Kārlis.
Zāgers, Roberts.
Zīverts, Georgs.
Zīverts, Jānis.
Žukovskis, Adamas.

Rīgas nod. aktīvo biedru saraksts.

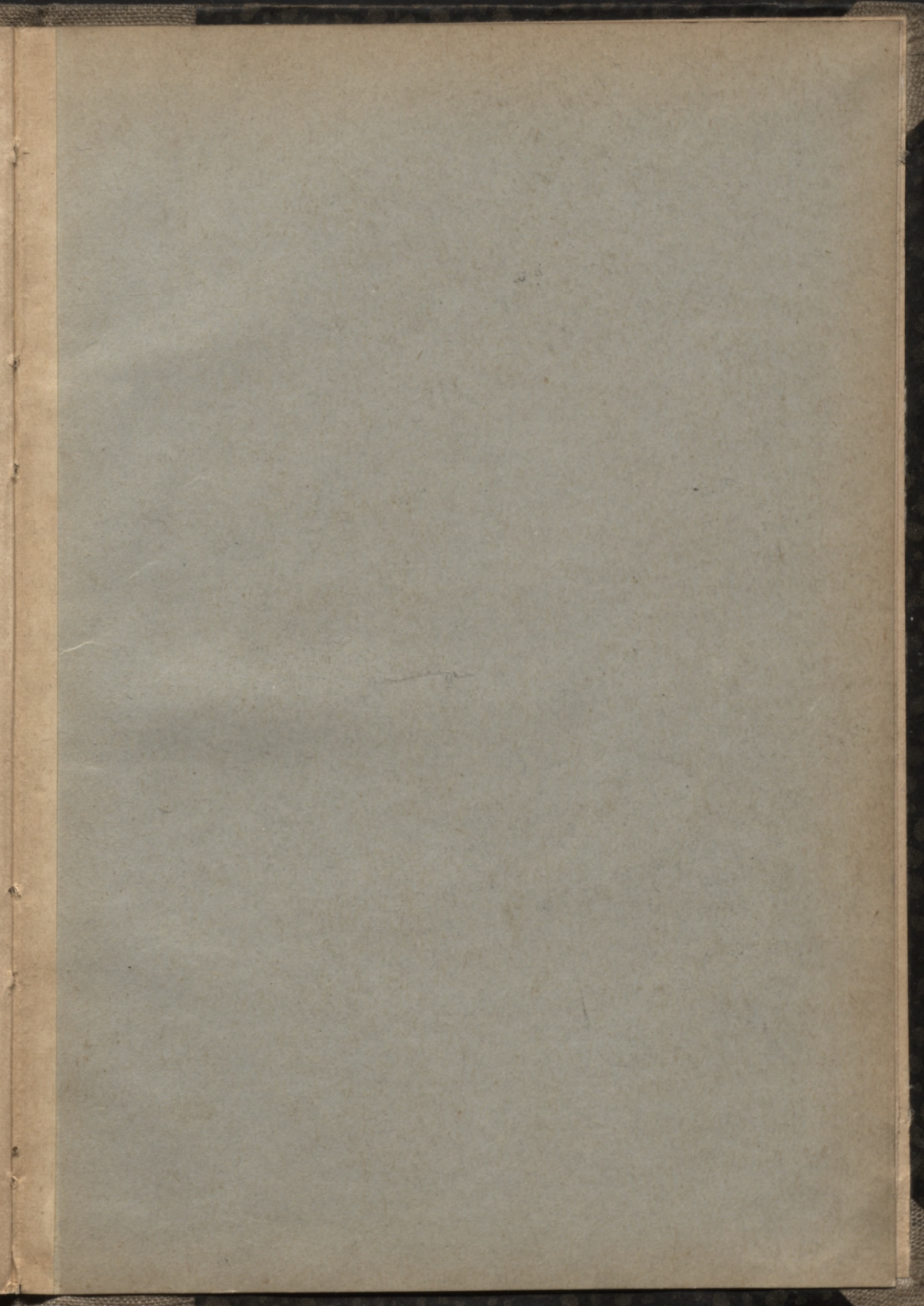
Artiņš, Olga — 1928.
Auziņš, Alfrēds — 1932.
Auziņš, Valfrīdis — 1930.
Bangerskis, Kārlis — 1928.
Baumhammers, Fridrihs — 1932.
Bļodnieks, Ādolfs — 1933.
Bullis, Olga — 1930.
Bundža, Irma — 1933.
Brandt-Braukšēvics, Hugo — 1933.
Brikmans, Alvīne — 1925.
Cekuliņš, Līvija — 1932.
Cekuliņš, Reinholds — 1932.
Cidovics, Ādolfs — 1933.
Čigāns, Augusts — 1930.

Dukāts, Jānis — 1933.
Emsiņš, Ella — 1925.
Ezergailis, Zelma — 1926.
Ezerkalns, Olga — 1930.
Fridlenders, Morīte — 1932.
Grass, Kora — 1931.
Grass, Eduards — 1929.
Gerte, Alexandrs — 1932.
Gerte, Arvīds — 1932.
Gremze, Irma — 1929.
Grundbergs, Olga — 1929.
Gruzna, Pāvils — 1924.
Grosmans, Malvīne — 1932.
Horsts, Pauls — 1930.

- Idrisals, Hilda — 1931.
 Jansons, Dāniels — 1931.
 Jaunzems, Milija — 1933.
 Jurkēvics, Jūlijs — 1933.
 Jurkēvics, Elza — 1933.
 Kalniņš, Erika — 1932.
 Kīsis, Jānis — 1932.
 Kīsis, Natalija — 1932.
 Kīselis, Milda — 1930.
 Kīselis, Jānis — 1930.
 Klintonsons, Olga — 1925.
 Krūmiņš, Milija — 1931.
 Krūms, Vilis — 1925.
 Krūms, Paulīne — 1930.
 Krūms, Vilis, (sen.) — 1927.
 Krūms, Gustavs — 1925.
 Laķis, Teodors — 1933.
 Leinbergs, Jānis — 1933.
 Līcis, Amalija — 1924.
 Līcis, Katija — 1930.
 Līcis, Fricis — 1932.
 Machovs, Olga — 1932.
 Maike, Mārtiņš — 1933.
 Martinsons, Voldemārs — 1931.
 Mellis, Alvīne — 1930.
 Miķelsons, Paula — 1924.
 Mūzis, Kārlis — 1927.
 Mūrnieks, Alfrēds — 1933.
 Mūsiņš, Antonija — 1926.
 Palmbachs, Jānis — 1928.
 Papēd, Zelma — 1924.
 Pavasars, Milda — 1929.
 Peilīts, Erna — 1927.
 Pitruks, Emilija — 1928.
 Plukšs, Voldemārs — 1928.
 Prauliņš, Jēkabs — 1927.
 Prīmans, Olga — 1928.
 Priedavs, Anna — 1932.
 Pommers, Milda — 1932.
 Poppe, Julianna — 1931.
 Rezevskis, Kristaps — 1929.
 Riekstiņš, Alīde — 1925.
 Riekstiņš, Natalija — 1927.
 Rūments, Marija — 1925.
 Sakne, Amilda — 1932.
 Sieriņš, Jānis — dibinātājs.
 Sietnieks, Alvīne — 1925.
 Seglenieks, Aleksandrs — 1929.
 Silke, Marta — 1928.
 Skuja, Anna — 1928.
 Soste, Andrējs — 1931.
 Streit, Hilda — 1925.
 Šiffers, Fridrihs — 1933.
 Šmits, Paulīne — 1932.
 Šmits, Roberts — 1932.
 Zālīts, Marta — 1931.
 Zanders, Fricis — 1932.
 Zanders, Milda — 1932.
 Zīle, Matilde — 1932.
 Zirnis, Marta — 1933.
 Tauriņš, Jānis — 1927.
 Vanags, Jānis — 1928.
 Vartuks, Artūrs — 1932.
 Vaitkēvičs, Fricis — 1931.
 Vasmans, Emma — 1933.
 Vēciņš, Jānis — 1927.
 Vechters, Marta — 1928.
 Vechters, Teodors — 1928.
 Vītols, Jāzeps prof. — goda biedrs.

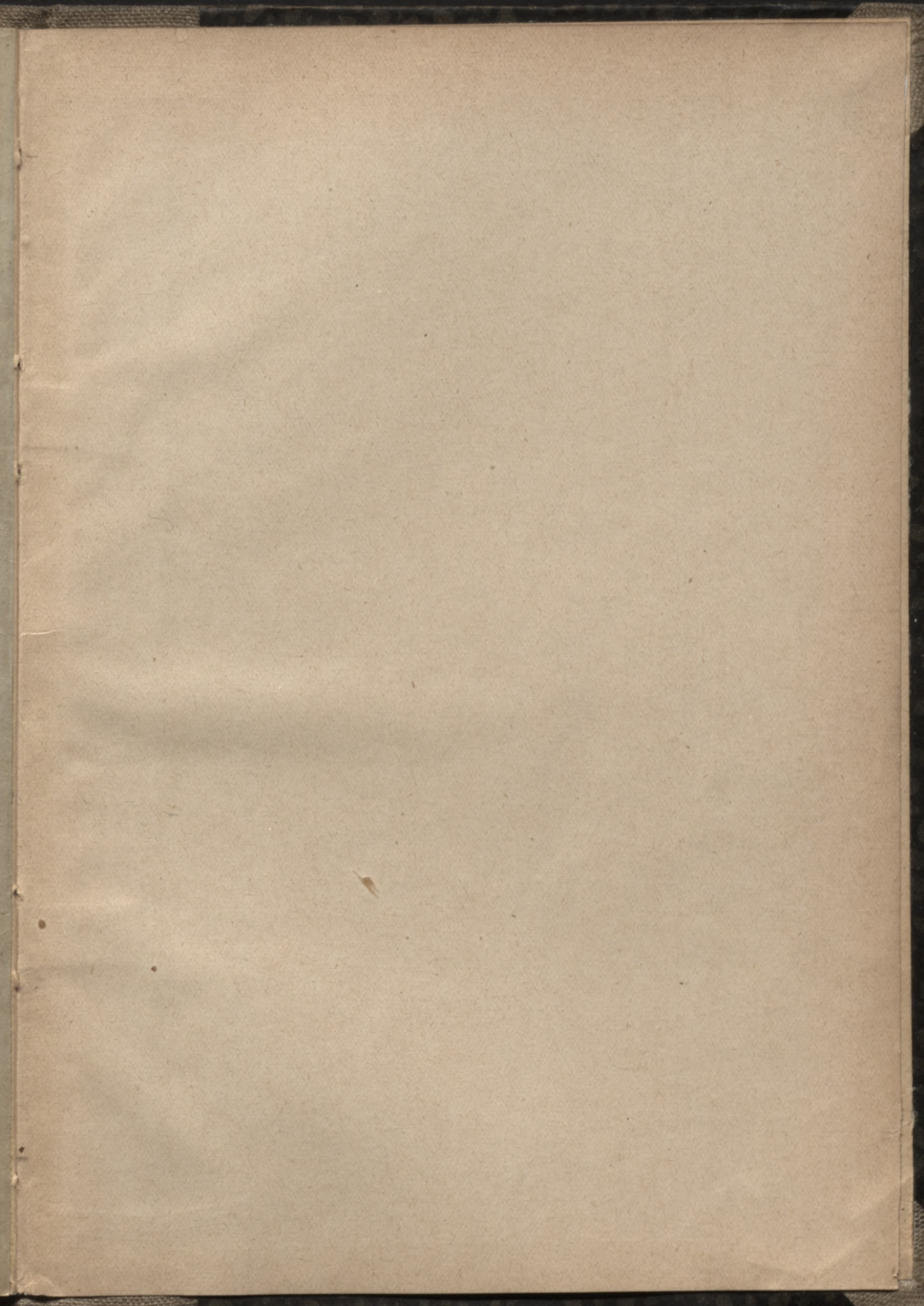
22 11 291

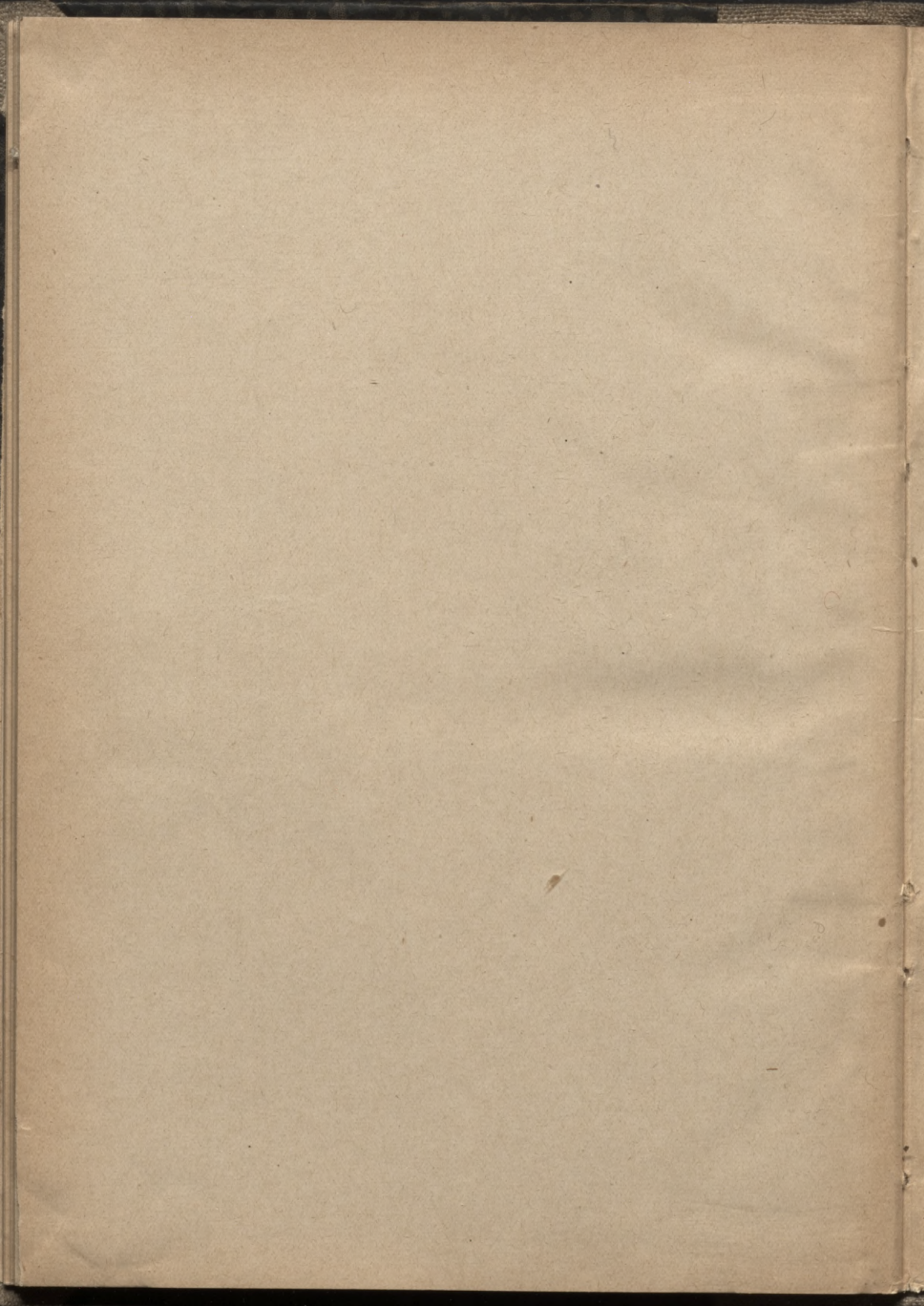

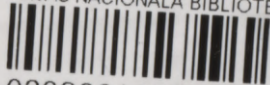
Le 11 291

23. MART 1934

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309061475